

Տնտեսական խոսք էլ չէ, բայց ԲՈ «ԳԻ»-ն էլ... թերթ չէ

«Ճգնաժամի լուծման ճանապարհներից մեկը՝ խորհրդարանական նոր ընտրություններ»

Խորհրդարանի լուծարումը ե՞րբ սարքերակ չէ

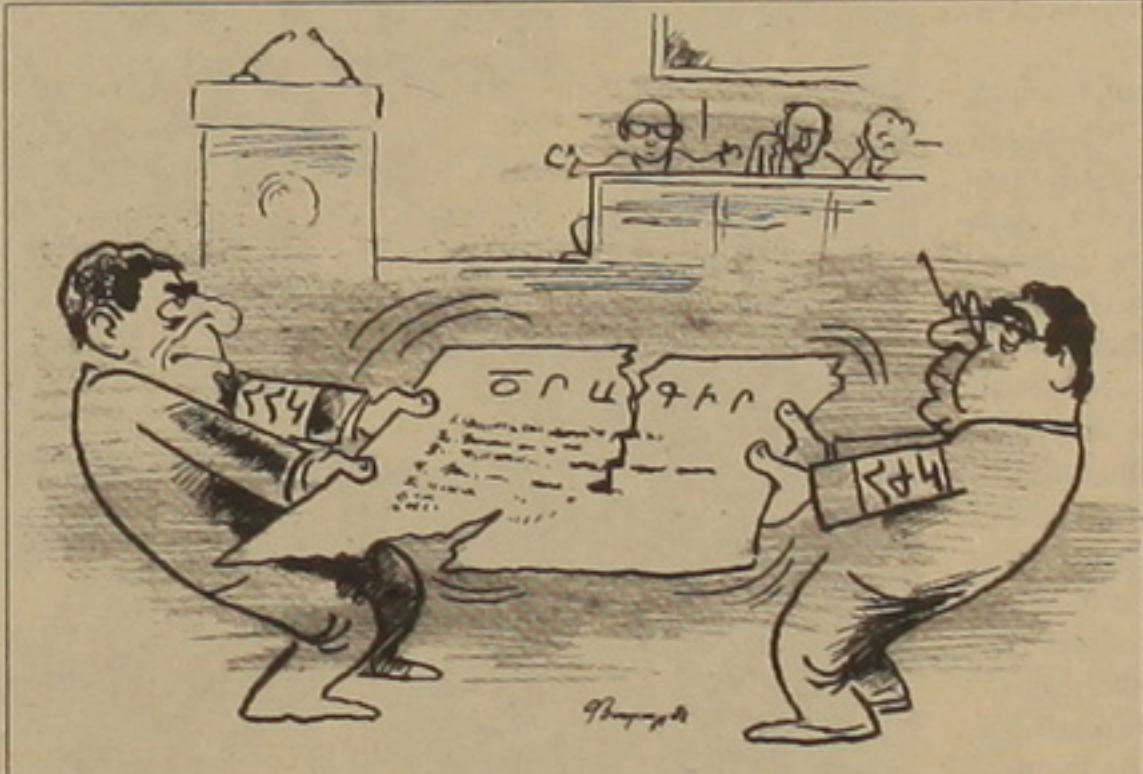
- Պրն Սահակյան, «Միասնություն» դաշինքում ստեղծվել է մի իրավիճակ, երբ երկու թեւերի հարաբերությունները մեկ են փակուղի: Դաշինքը դե ֆակտո գոյություն չունի, կողմերը նախընտրում են այլևս մեկ միավորման մեջ չափափակ, սակայն «Միասնությունը» լուծարելու հայտարարություն չի արվում: Ինչո՞ւ եք մասկերացնում ԱԺ հեծազա գործունեությունը եւ չե՞ք կարծում, որ խորհրդարանը լուծարելու անհրաժեշտություն կարող է առաջանալ:

- Փորձը ցույց է տալիս, որ ցանկացած լարվածության դեմում էլ խորհրդարանը կարողանում է հիմնական օրենքները օրգանառության մեջ դնել եւ ամենակարեւորը նաեւ ընդունել: Ինչ վերաբերում է «Միասնություն» խմբակցությանը, այո, անբնական խնդիրներ կան: Սակայն եւ ժողովրդական կուսակցությունը, եւ հանրապետականները զսնում են, որ «Միասնություն» փլուզվում կարող է ավելի վաղ անդրադառնալ մեր իրականության վրա: Համենայն դեպս, հանրապետականները մնում են իրենց դիրքում, եւ կարծիք հետեւյալն է (դա ոչ միայն ՀՀԿ-ի կարծիքն է), որ ժողովրդական կուսակցությունը կոնկրետ դիրքումների կարիք ունի, իսկ ֆաղափական դաշնը ստատուսների մեջ է:

- Ըստ Ձեզ, ինչո՞ւ այդ դիրքումները կոնկրետ չեն արահայտվում: Եվ ԲՈՒՄ-ը որ հանրապետականները կարծես հաշտվել են ստեղծված իրավիճակի հետ, կարելի՞ է ասել, որ երկու կողմերն էլ հարցի վերջնական լուծումը ստեղծելու են:

- Ինչ վերաբերում է ժողովրդականների դիրքումներին, կարծ-

Չնայած խորհրդակցություններն ու բանակցությունները բարունակվում են, «Միասնության» երկու թեւերը ցեխից դուրս գալ չեն կարողանում: Կանխատեսվածները դաժնակիցներն են մեղադրում են հսակ դիրքումները չհայտնելու մեջ, իսկ ժողովրդականներն իրենց համարում են «Միասնության» ծրագրերի ժառանգորդներ: Ըստ էության դաշինքը չկա, ըստ էության գոյություն ունի: Երկակի սահմանափակումների առկայությունը ցույց է տալիս սահմանափակումները է օրենքից ողջ ֆաղափական դաշնում: ԱԺ-ն մեծամասնություն չունի, կառավարությունը կոալիցիոն չէ, եւ հարց է առաջանում, թե ինչո՞ւ եք կարծում, որ «Միասնության» մեջ նորմալ օրենսդրական գործունեություն արտադրել խորհրդարանում: Այս հարցերի օրոք սեպակետներ է հայտնում «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանը:

լի է հարցնել իրենցից: Առաջիկայում սեղի կունենա ժողովրդական կուսակցության համագումարը, ըստ երևույթին այդ ժամանակ իրենց սարածային կազմակերպությունների միջոցով վերջնականապես կկարողանան ձեռն իրենց դիրքումները:

Հարցն ըստ էության թերի կլինի, եթե չանդրադառնային ժողովրդական կուսակցության սեպակետներին, առավել եւս երբ գրեթե ամեն ինչի ղախախտումը հանրապետականները թողնում են նրանց:

Իր սեպակետներն է հայտնում «Միասնություն» խմբակցության ֆարսուղար, ՀԺԿ ներկայացուցիչ Վարդան Սկրչյանը:

- Պրն Սկրչյան, Հանրապետական կուսակցությունը եւ մասնավորապես Գալուստ Սահակյանը ՀԺԿ թեւին մեղադրում են վերջնական հսակ դիրքումներ չարտահայտելու մեջ: Չեք կարծիքով, ի՞նչն է նման հայտարարությունների հիմքը:

- Մեր կուսակցությունը, մասնավորապես կուսակցության նախագահի ղառահանրապետ մեր դիրքումներն արտահայտել է շատ հսակ: Ես կարող եմ դրանք կրկնել: Մենք «Միասնության» ծրագրերից չենք շեղվել: «Միասնությունը» ոչ մեկի մեծամասնություն չէ, եւ մենք խնդիրներ չունենք ինչ-որ նոր մեծամասնություն ձեւավորելու: Իրենք ազատ են «Միասնությունից» դուրս գալու համար: Ի դեպ, այս դիրքումներն արտահայտվել են բոլոր հանդիպումների ժամանակ, այնպես որ մեղադրանքները սեղին չեն: Երեկ ֆաղափական ժամանակ եւս մեկ անգամ մեր սարածային կազմակերպությունները հավանություն սկզբին մեր դիրքումներին: Դա եւս խոսում է ՀԺԿ շատ որոշակի արտահայտվելու մասին:

- Իսկ ինչո՞ւ եք մասկերացնում մեկ դաշինքի մեջ երկու կուսակցությունների հեծազա համագործակցությունը:

- Մեր ձեռնարկները ստառված չեն, ափսոսում ենք: Կլինեն հանդիպումներ, կլինեն բանակցություններ, փոխհամագործակցություններ եւ, հուսով եմ ժողովրդին վաղ կհասնի մեջ չենք դնի:

- Իրավիճակից ելնելով հնարավոր համարում եք խորհրդարանի լուծարումը եւ ԱԺ նոր ընտրությունների կազմակերպումը:

- Հավելի առնելով այն վեճ, որ ժողովուրդը սկզբ է «Միասնությանը», նման խնդիր լինելու դեմում, եթե ղառահանրապետ լինի, որը եւ խիստ կասկածելի եմ համարում կարծելով, որ գերակշռող կլինի ողջախոհությունը, այդ դեմում, իհարկե, ճգնաժամի լուծման ճանապարհներից մեկը խորհրդարանական նոր ընտրությունները կլինեն:

ԳՈՒ ԱՐԲԱՏԱՅԱՆ

«Վ. Սարգսյանից բացի, մյուսների վրա կրակելու ցուցում չեմ սվել»

Սկզբը եր 1
Մայիս ամսից սկսվում են մեղադրյալ Ե. Գևորգյանի լրացուցիչ հարցախնդրությունները, որոնց ուղղվածությունն, ըստ սրամաքանության, նրա հիմնական ցուցումներին: Դրանք էլ լինեն դեմոկրատիայի ամսիցադրանքի մասն: Բնօրինակ համար սահմանափակ է, թե ինչ հազուսուով էին եւ ինչո՞ւ կարողացան զինված մտնել ԱԺ դահլիճ, ով ում վրա կրակեց եւ այլն: Ե. Գևորգյանը նկարագրել է իրենց հազուսուները եւ հայտնել, որ զենքերը հազուսուի սակից չէին երևում: Համոզվելու համար սահման մի ֆանի անգամ փորձել է եւ, ըստ նրա, զգոնության դեմում անգամ ուսիկանները չէին կարող նկատել «նրանց զգոնությունը համադասախանում է ստացած ափսոսավարձին»:

լսելով վազել է հեծնաբեմ ու սեպել ինչ-որ մարդու, կարծել է անվասնության ափսոսակից է կամ թիկնադաշն, որն իրեն նկատելով ձեռքը սարել է աստճանակներ, սակայն իմն առաջինն է կրակել:

Ե. Գևորգյանը վստահեցրել է, որ Անդրանիկ Մանուկյանի վրա եղբայրը դիտարկությանը չի կրակել, ինչո՞ւ նաեւ Լեոնարդ Պետրոսյանի ու մյուս ստանվածների եւ վիրավորվածների, ովքեր լուր, որ իմքը խմբի անդամներին նման ցուցում չի սվել, եղբայրն ու ֆեդին նրանցից ոչ մեկին չէին ճանաչում, հետեւաբար դիտարկությանը չէին կարող կրակել: Այդ ամենը սեղի է ունեցել անկանոն կրակահերթի հետեւանով: Բացի այդ, շեռեց, որ իրենք զենքից օգտվելու հասուկ վարձաններ չեն անցել եւ դեմոկրատիայի օրգանում չեն մարտադրել: Ինքը կրակել սովորել է դորոցում, այնուհետեւ բանակում, հոկտեմբերի 27-ին նախադասարաններում ժամանակ մեկ փամփուռ կրակել է սահմ: Ամբասանյալի ասելով, եղբայրը զենքից ծանոթ էր միայն գրականությունից, կրակել գիտեր ֆեդին, որովհետեւ որսորդության անդամ է եղել: Զենքը նրան է ներկայացրել մի ֆանի ցուցումներ, որոնց հեղինակները, այդ թվում նաեւ լրագրող Լարիմե Դիրբարյանը, ովքեր են, որ իրենց տղավորությանը մեկ փամփուռարար Ասեփյան Մնացականյանի մեջին

դիտարկությանը հարվածել են ոսկով եւ վնասել ողբը: Ամբասանյալը չի ընդունել այդ ողբումը ասելով, թե վնասված ստանալու դեմում նախարարն ինքը ժամանակին կղիմեր բժշկի եւ ոչ թե ամիսներ հետ: «Որքան ես հասկանում եմ, Գիլբարյանը դա ղեկ է սեպել 5-7 րոպեի ընթացքում, չգիտեմ նախարարների ու Ե. Գիլբարյանի մոտ ինչ տղավորություն է ստեղծվել, սակայն ղառ է, որ ցանկանում եմ այս գործով իրենց անունը անողայման շեռակի»:

Չափազանց հակասական ու սարսփեցնակ մեկնաբանություններ է տալիս մեղադրյալը 2000 թ. մայիսի 9-ի ցուցումներում, որտեղ հերքել է Տիգրան Լաղայանի մասնակցությունն ահաբեկչությանը, սակայն փորձել է ողբել, որ Ալեքսան Հարությունյանը ֆաղափական է եղել ամեն ինչին: Սակայն նա «բռնվում» է Բնօրինակ ներկայացրած հակափաստարկների մեջ՝ չկարողանալով մինչեւ վերջ հաստատել իր ասելիքը: Անհեթեթ փոճակից դուրս գալու համար լրացուցիչ հիմնավորումներ է բերում: «Ոչ ղառահանրապետ անտեսման ժամանակ Ալիկն առաջարկել է հրաժարվել ցուցումներին, հրաժարվել փաստաթուղթից, կամ Ալիկի հետ կապված բանավոր գրույց է ունեցել Գ. Չիանգի-րյանի հետ: Սակայն, երբ Բնօրինակ նրա ասածներին իրեն հակափաստարկ

ներկայացնում է նրա ու Ալիկի միջեւ սեղի ունեցած խոսակցության զարկախույսը, որը միանգամայն հակառակն է աղաքցուցում, ամբասանյալը դարձյալ իրեն արդարացող էլ է փնտրում:

Որսալով Բնօրինակի սրամարդությունը, ցուցումներին մեկնում ասում է, թե Ալեքսան Հարությունյանը սովորեցրել է, որ ահաբեկչության կազմակերպիչները ներկայացնեն Գ. Դեմիրճյանին, մեկ այլ դեմում հայտնել է, թե Բնօրինակ իրենց ցուցումներն էր ակնկալում Զոյարյանի դեմ, «դա զգում է»:

Այդ ցուցումներում նա բացատրություններ է տալիս նաեւ 1999 թ. նոյեմբերի 26-ին ՀՀ զինուստախազի եւ Բնօրինակի խմբի դեմ ներկայացված բացարկի վերաբերյալ, հայտնում է, որ իրեն խոստանալ են բացարկը գրելուց հետո եւ հարկադրել հրաժարվել դրանից: Հարցախնդրության ավարտին նրա փաստաթուղթի փակումն մեկ անգամ եւս փորձում է ձեռնել՝ «բացարկ հայտնելուց հետո մեր նկատմամբ ճնշում գործադրվել է, որից հետո ցուցումն էլ սվել Ալեքսան Հարությունյանի մասին, դրանք համադասախանում են իրականությանը, թե՛ ոչ»: «Այո, համադասախանում են իրականությանը», ղառահանրապետ է Ե. Գևորգյանը: Ե. Գևորգյանի նախափնտրական ցուցումներին ընթերցումը կարունակակի աղբիլի 17-ին:

«Չորրորդ իշխանություն» չթերթը, որը խորապես ստատուսում է այն մեկից, թե ինչն ոչ մի կերպ վերստին չի դառնում առաջին իշխանություն, աղաքցուցում ստատուսից վերջնականապես կորցրել է իրեն: Եթե նրա խմբակցականները եւ մասնավորապես «ղառայի բալիկ» խմբակցությունը մոռացել են (եթե երբեք իմացել են), թե ինչ է նախափնտրված թերթ եւ լրագրություն՝ բառիս արհեստավարժ ու ոչ թե հայոցապատկան իմաստով, աղաք սիրով հիշեցնում են. թերթ կոչվածը մի ղառաբեկական է, ուր «երբեմն-երբեմն» զեքեղում են նաեւ լրագրություն, ֆաղափական ու մասնավորապես անցուցարժ եւ այլն: Կարող են նույնիսկ բացատրել, թե ինչն է այդպես. որոշեցի ընթերցողի կարգացած սողերը նրա ուղեղում չարձագանքեմ որոշեցի վայրի ճյուղ, այլ՝ մասնելու, սրտացավություն զգալու եւ մտախոլվելու սեղի սահմ: Զանի որ այդ թերթը լրագրված է վարձեցարար աղմուկով՝ առաջին սառից մինչեւ վերջինը, մեք չենք հերքի մեր հասցեին ուղղված եւ ոչ մի վիրավորանք, ֆանգի հերքել կարելի է միայն մարդկային խոսքը: Եթե կրկնողության կարիք ունեմ, նորից ընթերցել այս ղառաբեկությունը, որոշեցի անցնենք առաջ:

Ասելությունից մթազանծ ձեռ զանգասուկեղում, երեւում է, ղառապետում եւ հուրեք միայն այլոց անցյալից, իսկ ձեռ սեփականը մոռանում եւ: Եվ եթե այսօր գրիլ եւ վերցնում եւ ՀՀ կոչված մտայնից ոգի (նաեւ՝ գումար) առած՝ «բարձրակարգակ» հողվածներ եւ գում եւ «հուրմուրներ» շայլում Ուրբեմ Սիրգախանյանի, «Ազգ» օրաթերթի, «Հայոց ափսոսանք» եւ շատ այլոց հասցեին, աղաք զուցե հիշելի... ոչ, ձեռ անցյալը չէ, ֆանգի չափից դուրս ֆաղք են այդ հուրեքը եւ ոչ խոստանալից աղաքան: Գուցե հիշելի՞ հանրահայտ Նախադասությունը հանրահայտ ստեղծագործությունից (եթե կարդացել եմ): «Իսկ դասավորներն ովքեր են»: Կամ՝ մեկ ուրիշը, որը հաստատ չեմ կարդացել: «Ով որ անտեղ է թող նեխի ֆարն այդ»: Եվ եթե ընդամենը մի ֆանի սարի առաջ իրենց «ազդեցիկ» հեծնամասերով խորհրդարանական արժուներին բազմած ամիսամեքը մինչ այժմ հավասում են, թե իրենք «ամիսամասին հմայի, բացառիկ մասնողության կամ դիվային ընդունակությունների» շնորհիվ էին սեղ գրավել այնտեղ, աղաք մեզ մնում է լոկ ֆաղափարի հիշեցնել, որ մարդկության մնացյալ հասկանալից այդպես չի մասնում: Ավելին՝ մարդիկ այժմ էլ մասնում են, որ հայրենիքին, այսինքն՝ Վանո Սիրադեղյանին մասնուցած ձեռ անմոռանալի ծառայություններն ավելի ֆան առարկայական, սաեւ կուրգի ֆիզիկական բնույթ էին կրում: «Սիրեք» որակելով Ուրբեմ Սիրգախանյանի եւ ՀՊԿ-ի ֆաղափական աջակցությունը երկրի նախապահին ինչո՞ւ թառ կզսնեմ, ուրեմն, որակելու ձեռ դիրքումները Վանո Սիրադեղյանի հանդեմ: սիրախաղ զուցե: Ասեմք, ճիշտ բառի ընտրությունը թողնում են ձեռ հայեցողությանը, ֆանգի մանրամասները միայն ձեռ են հայտնի: Մինչ կվերցնեք ղառաքառաբեկությունը եւս, անցնենք հաջորդին՝ եզրակալիլին:

Հողվածները տղազեք, ընդդիմադիր ձեռագեք, իսկ եւս բարոյականություն «սովորեցրել», եթե դեռեւս չեմ հողնել կրկնություններից: Անուրեւ, հայ հասարակության համար գերադասելի եւ առաջատար օգտակար կլինի, եթե դուր քողոք, ըստ հայտնի ասացվածի ու սեղական անհաջող գովազդի՝ ծառ սկզբի, տուն կառուցելի, գավակին մեծացնելի... Բայց հազիվ թե դուր գերադասել այս՝ երկրորդ սարքերակը: Երբեք չեմ գերադասի: Զանգի դուր իսկապես սիրաքեք եւ եւ ձեռ ստատուս են ձեռ սնուցող սերերը, մեկ էլ՝ Աննա Խուսյանը, որոշեցի «մամոն շեռություն» սարի ձեռ չթերթից:

Տոն սուրբ հարություն. Չափիկ

Չափիկը՝ Հիսուս Քրիստոսի հրաշագործ հարության տոնն է։ Այն այս տարի Հայ եկեղեցին կսնդի ապրիլի 15-ին։

«Չափիկ» նշանակում է զատու, բաժանում, հեռացում մեղեքից և վերադարձ առ Ասված։

Խաչի վրա Քրիստոսը հոգին ավանդելուց հետո, բարեպաշտ մարդիկ նրա մարմինը ուրաք երեկոյան դրեցին վիմախոր գերեզմանի մեջ՝ առանց հիմանադրու, որ կյանքը, լույսը եւ ճշմարտությունը չէին կարող հանդուրժել գերեզմանը։ Երեւ օր հետո, կիրակի առավոտյան, երբ յուրաքեր կանայք գնացին գերեզմանը խնկարկելու, զարմանով տեսան, որ դասարկ է։ Այդ դրանից նրանց երեւում են երկու հրեշտակ եւ ասում. «Ինչո՞ւ եք ողջին մահացածների մեջ փնտրում։ Այստեղ չէ, այլ հարություն առավ» (Ղուկ. ԻԳ 4-9)։ Քրիստոսի հարության կենսասուսուսակցի սկիզբն ամբողջ աշխարհով մեկ։

Ասվածորդու ֆարոզներն իր խաչելությունը եւ թաղմանը ավարտված կլինեն եւ միայն հիշողության կվերածվեն, եթե չլինեն աներեւակայելի եւ անմատելի հարությունը մեղեքներից։ Հարությունը զագաքնակեցն եղավ քրիստոնեական կրոնի։

Մեր Փրկիչն իր հարությունը հաղթեց մահվան եւ մեր առաջ բացեց դուռը հավիտենական կյանքի։

2000 տարի շարունակ ողջ քրիստոնյա աշխարհը տոնախմբում է Հիսուս Քրիստոսի հրաշագործ հարությունը։ Չափիկ տոնին, սովորության համաձայն, մարդիկ իրենց սնունդ զատկական սեղան են դասարտում կարմիր հավիկիթներից, ձկնից, կանաչեղենից, չամչով փլավից եւ զինուց։ Իսկ կիրակի առավոտյան զնուն են եկեղեցի, մասնակցում Սբ. դասարագին եւ հարության ավեժիսով լցված ողջունում են միմյանց, ասելով.

«Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց»,
«Օրհնեալ է յարութիւնն Քրիստոսի»։

Մեր Փրկիչի հարության կենսասուսուսակցի սկիզբն ուր կյանք, հույս ու հավատ է ներշնչել համայն մարդկությանը։

Այստեղ Հայ առաքելական սուրբ եկեղեցին դարձրեւ շարունակ հարության հավատով լցված վառ եւ դասակալ հայ ժողովրդի կենդանության ջաղը։ Հարության տոնը զարնան դասակալ հոգեւոր ուժ է հաղորդել մեզ, որով եւ զոտեղծված, 1700 տարի շարունակ ժողովրդի են մեր հոգեւոր եւ ազգային արժեքները, ամբողջել են հավատեալ առ Ասված եւ նվիրումը հայոց հողին։

ՄԱՂԱՐՄԵՍ ԲԱՏԱՆՍ ՕՏԱՆՁԱՆ
Մաղաքիայի հայտնորդագ
տան հոգեւոր հովիվ

Ասում են, Չափիկին բախտ են բաժանում։ Ով այդ օրը նի բախտից կզրկվի։ Բայց հնում ո՞վ կներ, եթե Մեծ դասին հրաժեշտ էին տալիս եւ տոնական տոնախմբում էին համակված։ Շարաք օրն արդեն տոնի համար ամեն ինչ դասարտ է լինում, մնում էր զատկական մասաղը, որը սովորաբար հասարակական էր լինում։ Հավաքված դրամով զնած մեկ կամ մի ֆանի եղները կամ զատները շարաք երեկոյան զոհաբերվում էին եկեղեցու բակում եւ զիտեր եկվում մեծ կաթսաներում։ Չափիկ մասաղը «ախառ» էր կոչվում եւ տարվա ամենաքանակ մասաղը էր համարվում։ Ցանկացողները մասաղի արյան մեջ թաթախում էին բոնչ կոչվող ծառի հաստ ծյուղը եւ սնկում այգում կամ արտում որդես չարխափան։ «Ախառը» հսկում էին համայնի կողմից ընտրված արդար մարդիկ, իսկ կաթսաների տուրը հավաքված երիտասարդները մինչեւ լույս խաղում էին զատկական ամենասիրված խաղը՝ ձվախաղը։

Ազգագրագետ Հրանուկ Խառնայանի տոների մասին գրից իմանում ենք նաեւ հետեւյալը։ Չափիկի զիտերը ծնված երեխան տան համար մեծ բախտավորություն էր համարվում։ Երեխային եղունգ նայելու եւ զուտակելու շնորհով օժտված էին համարում։ Հայրը զատ էր մասաղ անում եւ թիակները դասում, որդեսզի նորածինը մեծանալուց հետո զատան թիակներին նայելով զուտակություններ աներ։ Նույնիսկ հասուկ օրորոցային երգ կար այդ մասին։

Վաղ առավոտյան, եկեղեցու զանգերը հնչելուն դաս, բոլորը տոնական հագնված շարունակ էին եկեղեցի։ Ժամերգությունից հետո շարունակ «ողջումաղբեր» կամ «ողջումախոյր» էին դասում, այսինքն ֆահանայի օրհնությունն ստանալով եղբայրանում կամ ուրբանում էին։ Չափական ուրբանությունը սրբորեն դասակարգվում էր եւ խորադաս հարգվում հասարակության կողմից, նրանց միջեւ ամուսնություններն արգելվում էին։

Այնուհետեւ զալիս էր ախառը բաժանելու ժամը։ Բաժանողները նույնպես շարաղարմիս, հարգանք ու վատախոյր զայելող մարդիկ դիտել լինեին։ Բոլորը դասարդի դիտել զատկական մասաղից օժտվեին։ «Էն քրիստոնեն, որ ախառով չմասնավորվի, ողջ տարին իրավունք չունի մի համ տեսնելու»։ Ախառն ուտելուց հետո էր, որ սկսվում էին այցելություններ եւ շնորհակալություններ։ Նշանված տղայի ընտանիքի կանայք իրենց բարեկամուկներով «զատկափայ» էին տանում հարսնացուին զարդարված ձվեր, տաղաքանդակաւ զատեր, զաթա, ֆաղրակներ, ինչպես նաեւ նվեր։ Հարսնացուն էլ բաժին էր ուրարկում փեսացուին, սակայն զխալվող հարսի փնջած ծուն էր։

Պարտադիր այցելություններից հետո զնուն էին դատ, որտեղ սկսվում էին խաղերն ու դասերը, որոնք շարունակվում էին մի ֆանի օր։ Չափիկն ընտրեւ խաղերը ձվախաղերն էին, օրի-

նակ, զլորելով խաղը։ Հավաքվում էին թեւորության զլիտն եւ այնտեղից հերթով զլորում իրենց դիտել եփած ձվերը։ Յուրաքանչյուր հաջորդ խաղացող աշխատում էր ծուն այնտեղ զլորել, որ թեւորության ստորտում կուտակված ձվերին խախտ։ Հաղթողին էին բաժին ընկնում կուտակված ձվերը։

Չվախաղի սիրված տարբերակ էր «շարի խախտը»։ 8-14 ծուն շարում էին եւ երկու կողմից մրցակից խաղացողները, շարի ամեն կողմից մեկը, հերթով խախտում էին մեկական ձվի իրենց փորձած դիտել ձվով։ Շար կոտորոն

էր տարվա կարեւորագույն երկու մեռելոցներից մեկը։ Գնում էին զերեզմանատան տանելով զատկական կերակուրներ։

Չափիկ երկուտարթի մի հետաքրքիր սովորություն կար, ֆարափում, մողեսների բնի առաջ շարաղի կտրներ էին դնում որեւէ բան խնդրելով։ Եթե մողեսը շարաղի կտրը բուն էր տանում, խնդրանքը կատարվում էր։

Չափիկին հաջորդող երկու կիրակիները կոչվում էին կանաչ կիրակի (կրկնագափիկ) եւ կարմիր կիրակի։ Կրկնագափիկը նշանակում է ուխտավայրերում, բացօթյա։ Այդ օրը ուխտավայր էին զա-

էլ շարում էր բոլոր ձվերը։

Միտանում խաղում էին «ըսում-ըսում», այսինքն հողի երեւ կույտերից մեկի մեջ ծուն էին թաղնում, հետո զալիս էր «ըսում սվողը» եւ ցույց տալիս կույտերից մեկը։ Եթե ծուն նրա մասնանշած կույտում էր լինում, շարում էր, հակառակ դեպքում շարում էր ծուն թաղնողը։ Խաղերի ընթացում դույլերով ծուն էին շարում։

Չափիկն նաեւ տոնախմբի օր էր։ Բախտաները այցելում էին տներ ու օրհնում իրենց մեկնված մասուցարանները, որոնց վրա շարում էին թաթախ, աղ, խունկ, հացահատիկ, կաթնեղեն եւ այլ կարեւորագույն բարիքներ, եւ տան լիությունն աղախովվում էր, իսկ ֆահանան հեռանում էր առատ վարձատրությամբ։

Հաջորդ օրը երկուտարթի, Չափիկի մեռելոցն

լիս օրիկ թափառախմբեր, մանրավաճառներ, եւ տոնի անբաժան մասն էին կազմում տոնավաճառները։ Հետաքրքիր է, որ Ղզարի հայերը կանաչ կիրակիի ձվերը ներկում էին կանաչ գույնով։

Կրկնագափիկն ուխտավայր չգնացած մարդիկ զնուն էին հաջորդ կարմիր կիրակի։ Ուխտի էին զնուն զարդարված, տոնական կյանքի բոլոր հուզումներով՝ նվազով, սիրահետումներով, խնջույներով։ Ուխտատեղերում տեղի էին ունենում աղջկատես, նշանախոսություններ, սկիզբ էին առնում նոր ծանոթություններ ու բարեկամություններ։

Չափիկով սկսվում է մեծ ուխտի օրացը եւ մինչեւ Համբարձման տոնը, ֆառատուն օրերի ընթացում դաս չկա։

Ա. Ա.

Ժողովրդին դե՞սֆ է վարչասարածֆային նոր բաժանումը

Վերջերս հաճախակի են դարձել Հայաստանի վարչասարածֆային նոր բաժանման տուրը հնչող խոսակցությունները։ Դրանք հիմնականում ասվում են Աժ բարձր ամբիոնից, եթե կարելի է ասել մեր ընտրյալների տուրերից։

Մասնավորապես Գեղարքունիքի մարզի տոնաման հարցը շարունակում «Օրհնաց երկրի» սեւանցի եւ վարդենիսիցի դասգամակուրներին։ Օրերս նրանց միացավ նաեւ Մելիք Գասպարյանը՝ իր ասածը հիմնավորելով ընդամենը մեկ օրինակով, երբ ՀՀ նախագահի վարդենիսի ֆաղադասարանում խորհրդակցություն անցկացնելու դասին ներկա չէին այդ տարածի գյուղատեղերը, ֆանի որ «չէին կարողացել զալ»։ Հարգարժան դասգամակուր Մելիք Գասպարյան, ասենք մարզը կիսվել է, վարդենիսը մարզկենտրոնն է, դուր էլ մարզիցն եւ, հետո՞։ Գյուղերի եւ մարզկենտրոնի միջեւ եղած հեռավորության գործոնն է անընդհատ շարունակվում։ Այո, դա իրականություն է, մինչեւ 140 կմ հեռու զսն-

վող գյուղ կա մարզում։ Սակայն ինչպես հասկանալ, որ վարդենիսի տարածի գյուղատեղերը զլացել էին մի ֆանի կիտմեք կամ մեք կտրել եւ հասնել վարդենիսի ֆաղադասարան։ Տեղական ինքնակառավարման մասին օրենքում նշվում է, որ տեղական ինքնակառավարման գյուղատեղերումն ու ֆաղադասարաններն են, ուստի ժողովուրդը դե՞սֆ է գործ ունենալ իր տեղական ինքնակառավարման հետ, այսինքն գյուղատեղի կամ ֆաղադասարանի հետ։ Ո՞րն է մարզի տարածայն այցելելու անհրաժեշտությունը, որին էլ խանգարում է իր թե հեռավորությունը։

Մարզերը փոքրացնելու կողմնակիցների տնդամբ ինքնակառավարմանը դե՞սֆ է մոտեցվի ժողովրդին։ Լավ միտ է, ինքնակառավարմանը թող մոտիկ լինի ժողովրդին։ Բայց իրականում այդպես է։ Յուրաքանչյուր համայնություն ստեղծված է ինքնակառավարման սեղանի մարմին, որն էլ շարունակվում է սվալ համայնի բնակչին։ Այլ հարց է, եթե սվալ ֆաղադասարան կամ

գյուղատեղն իր տեղում չէ, եւ բնակչը ստիպված է մարզի տարածի դուրերը թաղել։ Ուրեմն ինչ կաղ ուստի մարզի տարածի եւ գյուղերի միջեւ հեռավորությունը, երբ դե՞սֆ է զսնել եւ ընտրել համայնի իսկական ղեկավար եւ վերջ։ Գեղարքունիքի մարզում կան հեռավոր գյուղեր, որոնց բնակիչները մարզի տարածի տեղումն ունենալ իր մարզի մարզիցն ղեկավարներն իրենց տեղում են։ Այլ բան է, որ տեղական ինքնակառավարման ինստիտուցը դեռեւս չի կայացել եւ ինչպես էլ մարզերը փոքրացնեն կամ մեծացնեն, միեւնույն է, վճռորոշ դերը համայնությունն է։ Համայնությունը է կախված սվալ մարզի գործունեությունը։

Մեկ ուրիշ հանգամանք էւ. մարզերը կարելի էր փոքրացնել, եթե մարզի տարածի ունենալ իր մարզի բյուջեն տուրիցն իրավունքով, փոքր մարզում այդ զումարները կօխտվեն ավելի արդյունավետ։ Իսկ այս դասարանում, երբ մարզի տարածի իրականացում է ընդամենը վերահսկողական ֆունկցիա, միե-

նույն է, մարզի կենսագործունեության արդյունավետությունը փոքրացնելու դեպքում էլ չի բարձրանա։ Այնուհետեւ, ՀՀ վարչասարածֆային ավելի փոքր միավորների կողմնակիցները երբեւէ հաւաքակե՞լ են, թե ինչպես ծախսերի հետ են կաղված նոր փոփոխությունները։ Երբ տեղական բյուջեները լրիվ դասարկ են, ի՞նչ միջոցներով են կատարվելու կնիքների, փաստաթղթերի, ցուցանակների, անձնագրերի եւ շարունակում այլ փոփոխությունները։ Էլ չեն ասում կառավարության արվելի ծախսերը։ Ցանկացած կազմակերպություն դե՞սֆ է նորից տեղափոխություններ անի։ Կարելի է անընդհատ շարունակել այս շարունակել կենսանք, որ ծախսերը կհասնեն մի ֆանի հարյուր միլիոնների։ Իսկ սա մեր ժողովրդին այսօր դե՞սֆ է։ Ժողովրդական մի լավ խոսք կա. «Մերկ մարմնից վրա կատու եւ շարունակում»։

Կրկին դե՞սֆ է նշենք, որ այս հարցը մեր ժողովրդին իսկապես չի տանջում։ Կան շարունակելու հրատաղ

լուծում դասարանից հարցեր, եւ լավ կլինեն, որ մեր դասգամակուրներն իրենց մտքի թռիչքն ուղղեն հենց այդ հարցերին։ Հետո միայն, երբ լուծված կլինեն շարունակում այս հարցեր, երբ դե՞սֆ էր որդես դե՞սֆ էր իսկապես կկայանա, կբարելավվի ժողովրդի վիճակը, այն ժամանակ միայն կարելի է մտածել մարզերի վերաբաժանման մասին։ Այլապես, եկե՛ք ամեն մի թաղամասում, երեւանի յուրաքանչյուր շենքում մի մարզի տարածի բացենք, միեւնույն է, վիճակը չի փոխվի։ Առանց այն էլ ֆինանսադասարան սկար երկրում կկատարենք ավելի ծախսեր։ Եվ կանցնի որոշ ժամանակ, կհամոզվենք, որ շարունակում սխալվել է կեյս մի ֆիջ մտածենք եւ Աժ ամբիոնից հնչող, անձնական նկատման հետադարձ շարունակները հալած յուրի տեղ չընդունենք։

Արդյո՞ւ ժամանակը չէ՞ դարդարեցնելու այս ժողովրդի վրա կատարվող փորձարկումները։

ՏԻԳՐԱՆ ԿԱՊՐՅԱՆ
Գավառ

Նիօազգային

ԲԱՐԵՓՈՒՄՆԵՐ

Հայաստանի ու Ռուսիայի միջև գոյություն ունեցող բարձր մակարդակի բարի-րացիական հարաբերությունները սկիզբ են առել դեռ այն ժամանակներից, երբ այս մեծությունն առաջինը ծանայեց 77 անկախությունը: Երկու երկրների միջև կնքվել են ամենաբարձր մակարդակի համագործակցության լայնամասշտաբ, միջկառավարական համաձայնագրեր, մի խոսքով առկա է բազմազան-իրավական ամենադասավոր դասը նաև սենսա-

կություններ, որոնք սակայն ունեն ես չնչին կադրեր (միջինը 20 հազ. դոլար), եւ, բնականաբար, գործունեության ու հնարավորությունների բաց փոքր օրջագիծ: Գրանցված 72-ների մեծ մասը չի աշխատում: Առկա է Փոքր-Կոստանցա ծովային կառուց, որն աղան-բաբաբանության բացակայության լայնամասշտաբ գրեթե չի աշխատում, միջինը այդ նավահանգիստը Հայաստանի համար դարձա է ոչ միայն դեղի այդ երկիր, այլևս եվրոպա:

դեպտանի խոսքերով, կարող է մեծ լուսանկարչական ունենալ Հայաստանում նկատի ունենալով ընթացող ակտիվ հյուրանոցաբանությունը: Ռուսիայում կա հզոր մեծադաս-ակաման համալիր, եւ այդ առումով ռուսիական կողմը հետաքրքրված է հայաստանյան լեռնահում-բային արդյունաբերությամբ ու հումքի ներկրմամբ: Երկրների խա-նություն, մոլիբդենի, ինչպես նաև ոսկու: Մյուս կարևոր ու հեռանկարային ոլորտներն, ըստ դեպտանի, թեթև արդյունաբերությունը,

Համաեխարհային բանկը սկսում է դասական համակարգի բարեփոխումների ծրագիրը

ՀՀ-ի հայաստանյան գրասենյակի սե-որեն Օուես Սատաթը արդիվ 13-ին հայաստան, որ օրերս կսկսի դասա-րական բարեփոխումների ծրագրի իրականացումը, որի համար բանկը հասկացել է 11 մլն 400 հազար ԱՄՆ դոլար: «Տարիների ընթացքում եկան այն համոզման, որ առանց դասա-րական համակարգի լիարժեք գոր-ծունեության Հայաստանում սենսա-կան զարգացում չի լինի, հասկալիս գործարարությունը չի զարգանա», հայտնեց որն Սատաթը՝ կարելու-ով ՀՀ-ի ծրագրի դերը: Նեցեց նաև, թե առանձնահատուկ նշանակու-թյուն է սալիս սենսական դասարանների զարգացմանը, եւ հուսով են, որ ծրագիրն արդյունավետ կլինի ոչ միայն այդ առումով, այլևս կարագացնի ֆա-րագիցներին մասնագիտ դասա-րական ծառայությունները: Ծրագիրը ղեկավարել է ՀՀ-ի ներկայացուցիչ Ի-րինա Կիլիգինան, որը երկն լրագրո-րներին ներկայացրեց ծրագրի բաղա-րիչները:

դասավորներ եւ այլ: Նախատեսվում է մեծաչափ ալիմենտի մեկուկ շաբա-թական մեկ անգամ 40-45 րոպե տե-ւողությամբ իրավական բեմաներով հեռուստահաղորդում կազմակերպել, համադասասխան տեղողությամբ՝ ռադիոհաղորդում: ՀՀ գրասենյակի մասնակի եւ հրադարակայնության հետ կապերի դասասխանա-րար Կիլեց Սարգսյանը նշեց, որ միջին դասական համակարգի վարկային ծրագրի հաստատումը սոցիոլոգիա-կան հարցում է անցկացվել, ըստ որի հանրությունն իրավական գիտելիքներ եւ տեղեկացություն ստանում է առա-ջին հերթին հեռուստատեսությունից ու ռադիոյից:

Նախատեսվում է նաև իրավական բեմաներով գրող լրագրողների վերա-դասարանում, որը կհամաեղվի դա-սավորների ուսուցմանը ծրագրի հետ-նդասակ ունենալով երկուսի միջև բարիբաղիակ կապեր եւ երկխո-սության հնարավորություն ստեղծել: Կհրատարակվի նաև իրավական գրա-կանություն, ֆանի որ հարցումները ցույց են սվել, որ հեռավոր գյուղերի գյուղատեղատեղաններն անգամ զրկ-ված են օրենսգրքից:

Դասարանական համակարգի բա-րեփոխումների ՀՀ-ի ծրագրին ՀՀ կա-ռավարության ներդրումը կազմելու է 800 հազար ԱՄՆ դոլար: Այս արի ՀՀ կառավարությունը համաֆինանսա-վորման կարգով կհասկացնի 75 հա-զար ԱՄՆ դոլար: Նախատեսվում է ծրագիրն ավարտել 2004 թ. հունիսին, որից հետո բանկը եւս մեկ սոցիոլո-գիական հետազոտությամբ կփորձի դարձնել ծրագրի արդյունավետու-նը: Կարկային ծրագրով մեծ եղ էլ կենտրոնացված, որոնք իրենց դիպա-նով ու սեխնիկական հազեցվածու-թյամբ լի են համադասասխանեց-վեն միջազգային չափանիշներին: Կվերանորոգվի 20 ենթ, իսկ գյուղ-րում կկառուցվի 6 ենթ: Դասարանե-րի ենթերի վերանորոգումը սկսվելու է Մալաթիա-Սեբաստիա համայնների առաջին ասյանի դասարանից:

Մ. Պ.

Պավել Պլասոնա. «Ռուսիայի հայաստանի ամենամոտ բարեկամն է»

Ռուսիայի դեսպանը դժգոհ է հայ-ռուսական սենսական հարաբերությունների գրեթե զրոյական մակարդակից

կան ամենասերս հարաբերությու-ններ հաստատելու համար: Սակայն այդ ամենով հանդերձ, հայ-ռուսի-ական սենսական հարաբերու-թյունները գրեթե զրոյական մա-կարդակի վրա են: «Ինչո՞ւ ֆաղա-ֆական ամենահիանալի հարաբե-րությունների, իրավական ամենա-դասավոր լայնամասշտաբ առկա-յության դեղում հնարավոր չի լի-նում սենսական հարաբերությու-նները զրոյական վիճակից առաջ մղել»: Այս մտադրությունը օրերս դեպտան Պավել Պլասոնային բե-րել էր Հայաստանի արդյունաբերո-ւթյունի ու գործարարների միություն: «Կարծում եմ, որ սենսական հա-րաբերությունների աշխուժացումը առաջին հերթին լիք է խթանել երկու երկրների քիզնետները փոխաշահված նախաձեռնու-թյուններով», ՀԱԳՍ անդամների հետ հանդիպմանը սասց դեպտա-նը: Նա հիշեցրեց, որ մինչ այժմ ե-դած հայ-ռուսական մի ֆանի գործարար նախագծերը այդպես էլ մնացել են թղթի վրա, ՀԱԳՍ ան-դամներն էլ իրենց հերթին հիշեց-րին, որ 1996 թ.-ին մի խումբ հա-յաստանի արդյունաբերող-գործա-րարներ այցելեցին Բուխարես, բայց որեւէ կոնկրետ արդյունք չա-ծանագրվեց:

Պավել Պլասոնա

«Ռուսիայի դարձաները բաց են Հայաստանի համար՝ բոլոր ուղղություններով»

Դեպտանի խոսքը նման էր հրա-վերի: Նա թվարկեց համագործակ-ցության ու փոխաշահված հե-տաքրքրության մի ֆանի ուղղությու-ններ: Ամենակարևորը սրանտորնա-յին կաղոն ու ռուսիական նավա-հանգիստների օգտագործումն է հայկական բեռնափոխադրումնե-րի համար: Ռուսիայում այսօրվա դրությամբ Հայաստանի կարող է առաջարկել գրեթե ամեն ինչ սկ-սած հացահատիկից, վերջացած նավերով ու օդանավերով: Հայաս-տանյան օուկայում մեծ լուսան-կարչ կարող են ունենալ նաև սրակոններ, միջին խավի համար նախատեսված էժան ու հարմար-ված ավտոմեքանները եւ վերջա-ղիս ռուսիական կախույր, որը,

գյուղըթերներ վերամեկուսն ու սննդարդյունաբերությունն են: Դեպտանը տեղեկացրեց Ռուսիայի-յի սենսական վիճակն ընդհանուր գծերով: Ռուսիայում եւս, ինչպես Ա-րեւելյան եվրոպայի ու ԱՊՀ երկ-րները, ասիճանաբար հաղթահա-րում է անցումային դժվարությու-նները: Այս երկիրը եւս ունի խնդի-րներ արդյունաբերական ձեռնար-կությունների մասնավորեցման, գործազրկության, արտաին դար-սերի աճող ծավալների առումով: Երկրի արտաին դարսերը այսօր հասնում է 10 մլրդ դոլարի (ինչը մի փոքր միջաբարակն է, եթե համե-մանեմք Հայաստանի մոտ 1 մլրդ դո-լար արտաին դարսերի հետ): Անցումային սենսություններին բնորոշ դժվարություններով հան-դերձ, Ռուսիայում ունի մեծ հեռան-կարներ ու զարգացման հնարավո-րություններ: Դեպտանը նորից դի-մեց հավավածներին, ՀԱԳՍ նե-րկա ու բացակա անդամներին, հրա-վիրելով նրանց Ռուսիայի մաս-նակցելու իր երկրում անցկացվող ազգային ու միջազգային ցուցա-հանդեսներին:

Որոշվեց առաջիկա մեկ շաբաթ-վա ընթացքում կազմել ցուցակը արտահանման ենթակա այն աղ-րանմասեսակների, որոնք կհետաքր-քեն ռուսիական օուկային: Դաս-նախաբերական վերջին կնքելա-յացվի ՀՀ-ում Ռուսիայի դեպտա-նությանը, վերջինս էլ դա կուղար-կի ռուսիական գործարար միու-թյուններին, առեւտրարդյունաբե-րական լայնաշին: Մեկ շաբաթվա ընթացքում արդեն կհասկանցվի, թե ովքե՞ր են առաջին լայն անելու-հայ գործարարները դեղի Ռուսի-այի», թե՞ ռուսիացիները Հայաս-տան: **ՎԱՅՆԵ ՄՈՒՐՈՅՆԵ**

Տիեզերում զենք չլիքի լինի

«Կստան եմ, որ տիեզերում զենք չլիք-ի լինի: Ռուսաստանը դասարան է արդեն այսօրվանից ֆայլեր ձեռնար-կել այդ ուղղությամբ: Մյուս տիեզե-րական գերտերություններին էլ եմ կո-չում միանալու այդ նախաձեռնու-թյանը», նեցել է ՌԳ նախագահ Վա-դիմիր Պուտինը՝ տիեզերի արտազ-մականացման խնդիրները կենտրոն-կոնֆերանսի մասնակցներին ուղ-ված իր խոսքում: Ընդգծելով, որ սույն ֆորումը գու-մարվում է առաջին տիեզերագնացի թռիչի ֆառանմայակի ենմին Ռու-

սաստանի նախագահն ասել է, թե այ-սօր արդեն ՄԱԿ-ի անդամ երկրների մեծ մասը տիեզերական արտա-րությունում ստառազնություն մրցա-վազի կատեցման կողմնակից է: «Տիեզերի արտազմականաց-ման համար մեծ նշանակություն կու-նենա նաև մեծությունների ռազմա-տիեզերական միջոցների օգտագոր-ծման դաշի ընդլայնումը՝ համա-խարհային հանրության սոցիալ-սեն-սական խնդիրների լուծմանը ծառա-յեցնելով», վստահեցրել է Վ. Պուտինը:

Թուրքիայում Էջեփի կառավարության հրաժարականն են դառնալու

Չի բացառվում, որ դա գալիս է թուրքական զինված ուժերից

«Ազգը» փեթվարի 21-ի համարում կարծիք էր հայտնել, որ սենսական ձգնաձգումը ցնցում է Թուրքիան, իսկ լիքականը՝ մթազում նրա աղա-զան: Երկրի ներաղաֆական վերջին զարգացումները ոչ միայն հաստա-տում են այդ կարծիքը, այլևս իրավի-ճակի հետագա բարդացման ենթադ-րությունների համար հիմք սալիս: Դրանում կարելի է համոզվել անդ-րադառնալով Թուրքիայի առեւտրա-յին լայնասների եւ բորսաների միու-թյան աղիլի 10-ի արակարգ նիս-տին: Դա գուճարվել է Անկարայում միության երկրով մեկ սփռված 350 մասնաձյուղերից ներկայացուցիչնե-րի մասնակցությամբ: Թուրքական լիքստեստեստե-րական սվայներով նիստ ընթացել է բուռն բանավեճերի լայնամասշտաբ: Դրա ավարտին Թուրքիայի առեւտրա-յին լայնասների եւ բորսաների միու-թյան նախագահ Ֆուաթ Միրաթը լուսանցել է էջեփի կառավարու-թյան հրաժարականը: Ուսագրավ են նրա լուսանաբանությունները,

Թուրքիայում առկա ձգնաձգման բնութագրումն առավել եւս: Կառավարության հրաժարականի լուսանցը գրավեց թուրքական թե-րերի սեւեռու ուսագրությունը: Դրանցից «Թուրքիան» եւ Տուրիու-րիթը» աղիլի 11-ի համարներում հրաժարականի լուսանցին արձա-զանեցին «Քաղաքացիական հու-սագիր» խորագրերով, կարծես ընդգծելու համար, որ Միրաթի լու-սանցը հենց դրանով էլ արբերվում է զինվորական հուսագրերից: Ըստ Միրաթի էջեփի կառավարությունն ուսագրումով է միջամեծ երկրում հեզգիստ խորացող ձգնաձգման, այդ իսկ լուսանցով երկիրն ավելի ֆան 50 օր արումակ ցնցվում է: Նա նեցել է, որ բանվորներն ու արհեստ-վորները փողոցներից չեն հեռանում եւ կառավարությունից նույնպես հրաժարական են դառնալու: Ինչ վերաբերում է սենսական ծրագրերին, որը սենսության գծով լիքստեստեստե Քեմալ Դեմիլիի զի-լավորությամբ մեկուս է կառավա-

րությունը, աղա դա, ըստ Միրաթի, նախատեսվում է ուսանց հարսաց-ման համար: Ի դեղ նեցնել, որ Դե-միլից հենց վերջերս ԱՄՆ-ից հրավի-րվել է Թուրքիա՝ հրաժարվելով Հա-մախարային բանկի փոխնախա-գահի լուսանցից: Ընդդիմության սվայներով, վարչաղիս էջեփը նրան լուսանախարաի լուսանցին Միջազգային արժույթային հիմնադ-րամի առաջադրանքով է նշանակել: Ուրեմն ոչ լուսակա ուսագրավ լիքս է համարել Դեմիլիի նշանակումը: Հարցը սակայն Դեմիլից չէ, այլ Թուրքիայում սեղծված ծանր իրա-վիճակը՝ թուրքական ֆաղաֆական համակարգի ձգնաձգման լայնա-նավորելու Միրաթի մոտեցումը: Նա կառավարության հրաժարականի հետ երկրում արտաեր խորհրդա-րանական ընտրություններ է դա-հանցում, լայնամասշտաբ, որ մեկվեքն ֆաղաֆական կուսակցությունների եւ ընտրությունների մասին նոր օ-րեններ, վերանայվի սահմանադ-րությունը, կառավարության կազ-

մը կրճատվի մինչեւ 22 նախարա-րի եւ լուրջ բարեփոխումների են-թարկվի Թուրքիայի ֆաղաֆական համակարգը: Մրան ֆաղաֆական բնույթի լու-սանցներ են: Թվում է, թե որեւէ առն-չություն չեն կարող ունենալ Թուր-քիայի առեւտրային լայնասների եւ բորսաների միության հետ: Թերես դա է դասձառը, որ որոշ թուրք դի-տորները արտաեր միությանը մե-ղադրել ֆաղաֆական կուսակցու-թյան դերի հավակնություններում, իսկ փոխարաղիս Մետուք Յըլ-մազն իր լուրջ համարեց ընդգծել, որ մինչ կառավարության հրաժարա-կանը լուսանցելը, Միրաթը լիքս է այլընտրանք ցույց տա: Մեղիսում ոչ-մերի տեղաբաշխումը իրավի ու-յընտրանքի հնարավորություն չի սա-լիս: Թեեւ «Իսլամական առախնու-թյուն» կուսակցությունը «Եմաթիս ուղի» կուսակցության հետ կարող է կառավարություն ձեւավորել, բայց դա կլինի ընդամենը փոքրամասնա-կան, իսկ էջեփինը բնույթով մե-

ծամանական է: Թվում է, թե կառավարության հրաժարականի հարցում կարելուր ոչ այնքան Միրաթի լուսանցն է, որ-քան նրա օրերս կայացած զաղսնի հանդիպումը թուրքական զինված ուժերի զիլավոր արաի լիքս 3ու-սեյին Քըվրեղուղիի հետ: Մի խումբ թուրք լրագրողներ լուսանցումը տե-ղեկանալով այդ մասին, իրենց թե-րերի աղիլի 9-ի համարներում ան-միջաղիս արձագանքել էին հան-դիպմանը: Մա արդեն բուրուլիսն այլ հարց է: Եթե Թուրքիայի առեւ-տրային լայնասների եւ բորսաների միությունը կուսակցություն չէ, եւ էջեփի կառավարությունն այլըն-տրանք չունի, աղա զինված ուժերը Թուրքիայում այլընտրանքային հզոր ֆաղաֆական ուժ են, աղաղեղ են իջնում այն դեղում, երբ սղառ-վում է երկիրը սահմանադրական ե-ղանակով կառավարելու հնարավո-րությունը:

ՎԱՅՆԵ ՄՈՒՐՈՅՆԵ

Տրուբադուրները

Գրականությունը, ինչպես Պ. Սեւակը կասե՛ր՝ հոգեւոր հաց, հոգեւոր սնունդ է: Բայց երբեմն փորձեր են արվում հոգեւոր հացը փառել ափեղ-գփեղ մտերով: Նման փորձ է արվում եւ անգամ խրատուսովում բանաստեղծուհի Վիոլե Գրիգորյանի կողմից: Այս սարվա «Գրական քերթի» մասշտաբ համարում տպագրել է իր «գոհարները», որն էլ մեծ աղմուկ ու վրդովմունք է առաջացրել քե՛ր ընթերցողների, քե՛ր գրականագետների, եւ քե՛ր գրողների շրջանում: Շատ հեղինակավոր գրողներ դասադասեցին Վիոլե Գրիգորյանին եւ չցանկացան անգամ իրենց անունը գրվի նրա անվան կողին: Ինչպէս: Փորձեցի յարգել, քե՛ր մեծական մրցանակի արժանացած բանաստեղծուհու գիրքը համեմատողովում ի՞նչ զննահասակների է արժանացել: Պարզ-

վով, գրական Բնագիտությունը յոթս է դարձրել, որակավորում տա, նի թերությունները: Վիոլեի գրական լեզուն, որին ինչը լավ տիրապետում է, սակայն գրական լեզվով չի գրում, բանավոր լեզվով է գրում, գոեհիլորեն, գոեհիլ բառերով: Դա իր ոճն է, իր հեղինակային իրավունքը, եւ նրան չես կարող խնայել... Ես Գրանց Մաքետայանի մեկնաբանը չեմ, բայց մտավորապես ես հասկացա, որ նա ասել է, քե՛ր մեր օրերի Չարենցն է, այսինքն մեր օրերի շուրջը, մեր օրերի տրամադրություններն արտահայտում է Վիոլե Գրիգորյանը: Համեմատությունը, իհարկե, ինձ համար էլ է զարմանալի... Իմ տեսանկյունով Վ. Գրիգորյանն ամենեւին Չարենցի հետ համեմատելի չէ՝ ժամանակը ձգտիս ներկայացնելու իմաստով: Վ. Գրիգորյանը դեռալային բանաստեղծ է՝ մանրուխի մեջ

հավանորդ չլինենք եւ բանը հասցնենք նրան, որ այստիսի սողերի հեղինակին համեմատենք Չարենցի հետ եւ փորձենք ցույց տալ, որ ժամանակակից մեր ազգային գրականությունն առանց Վիոլեի չի կարող ապրել, ո՛չ: Մեր գրականության մեծերը եւ նահապետները բարունակում են մնալ մեր մեջ իրենց ստեղծածով, իրենց գրական վաստակով: Մի՞թե նրանք մեր չեն այս օրերի ռազմա-ուսուցիչ երկերի մի շարք ստեղծեր հենց Վիոլեյը, նրանք մեր էր, եւ ոչ քե՛ր ամենակազմակերպ սեփական մոտիվներով իր գոեհիլությունը փորձե՛ր մասնագետ, այն էլ ո՛ւմ՝ երիտասարդությանը: Այո, ինչ-որ մի այդպիսի հոսանք կա, եւ վայ նրանց, ովքեր կսկսեն որդեգրել այս հոսանքին: Մա արդեն կդառնա չարիք, արդեն կդառնա չարագործություն: Այդ ի՞նչ նշանուց է ըն-

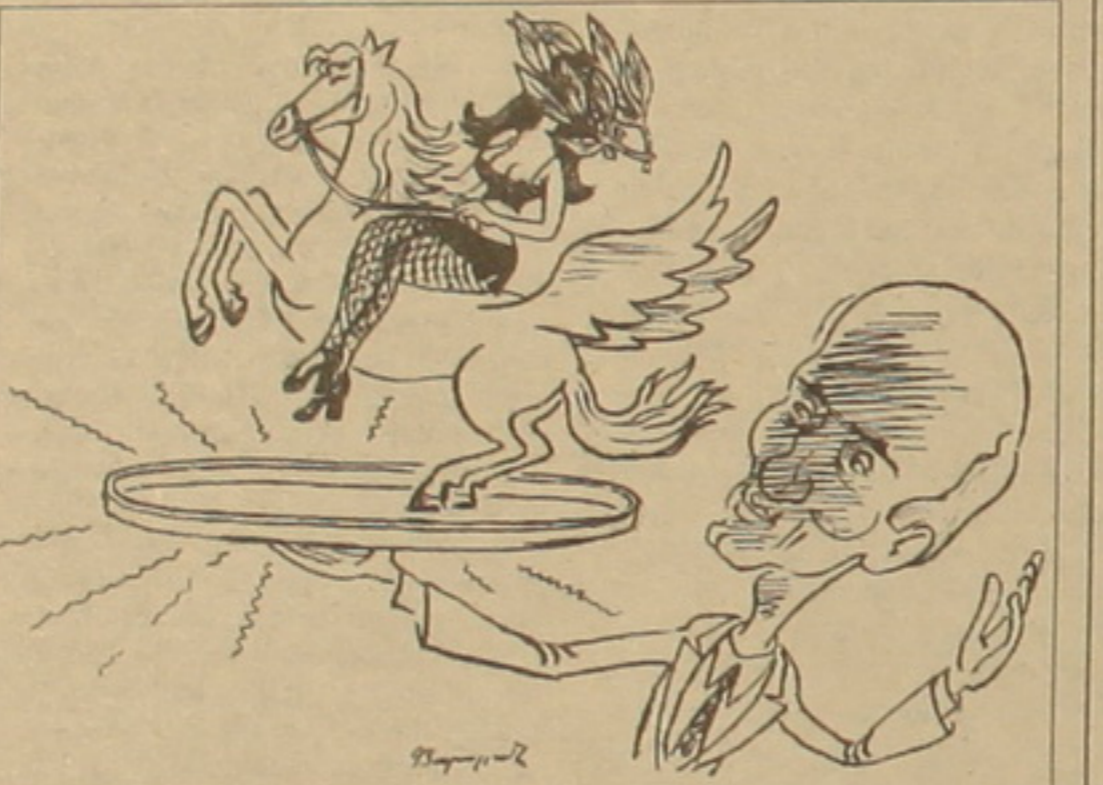
Ի՞նչ կյանք ապրեցինք, ի՞նչ կյանք, դարձապես հրաշ: Ավեր էինք ստացել ի վերուստ: Այստիսի նվեր սրվում է բոլորին, բացառապես բոլորին: Բայց ոչ բոլորն են հասկանում ընծայի գիրքը: Հասկացողներ եղել են, կան ու կլինեն, որովհետեւ եթե կյանքը սրվում է որդես ստառադամ, ապա այդ ստառադամը հասկացողներն իրենց են դառնում, եղանակներն իրենց են դառնում, սիրքը՝ սիսի կառադան մի կույր, ծեղուկներն շրթա դարձած բախտը շալակած բախտում են սրճարանից սրճարան, բախտում են ինչպես դարձե՛ր Եւ-

նյակ հազարավոր լեզուներից ընտրում են ամենաանհեշտի լեզուն, այդ լեզվից լեզու, հանում ամենաընտիր բառերը եւ այդ բառերով բարեւում անցնող-դարձողներին: Իրենց խաչը սանում են որդես փետուր եւ փետուր խաչ են դարձնում: Շեր սրի սայլն ու ցնցոսին իրենց են դարձնում, սիրքը՝ սիսի կառադան մի կույր, ծեղուկներն շրթա դարձած բախտը շալակած բախտում են սրճարանից սրճարան, բախտում են ինչպես դարձե՛ր Եւ-

Պոետր առուն գեւ չի դառնա

Վիոլե Գրիգորյանի բանաստեղծությունների մասին

վեց, որ (նա համեմատողովի անդամներից մեկի, որը չցանկացավ նեղ իր անունը՝ դարձ դասճառով) «ՀՀ նախագահի կողմից ստանձնված «Ռուկե եղեգն» գրական մեծական մրցանակի է արժանացել Վիոլե Գրիգորյանի «Քաղաքը» գիրքը, սակայն համեմատողովը գիրքը չի նմարել, որեւէ բանավե՛ր գրի կադակությունը չի եղել, գրի առանձին բանաստեղծություններին ոչ մեկը չի անդադարձել, չեն հնչել կարծիքներ, մինչդեռ գրքը սովորաբար ներկայացվում են համեմատողովին: Երբ դառնալով են գիրքը, միայն ասվել է, որ այն ինչ-որ տեղ կա, սակայն կարծի չի հայտնվել: Այդ ամենը տեղի ունեցավ, երբ գրողների միության նախագահ Հրանց Մաքետայանը իր հեղինակությունը մեծում զորձադրեց համեմատողովի անդամների վրա, ուղղակի դառնալով, որ Վ. Գրիգորյանին, իբրեւ տղանդավոր բանաստեղծի, տրվել է մեծական մրցանակ: Համեմատողովի անդամները վստահեցին Հ. Մաքետայանին եւ չարաչար սխալվեցին, Բանգի խրատուսովում է Վ. Գրիգորյանի բոլոր սայթախումները: Վ. Գրիգորյանը շեղվեց ճանապարհից, եւ գոյացավ այս շարքը, որի համար բոլորս ամառում ենք»:

Ընթերցողին են ներկայացնում մի հանր կարեւոր կարծիքներ կադած Վիոլե Գրիգորյանի՝ «Գրական քերթում» հոսադարձված «Մեր ներսից կամ մեր դրսից» բանաստեղծությունների շարքի եւ նրան «մեր ժամանակների Չարենց» անվանելու տուր: ԱՐԱՐ ԱՓԻՆՅԱՆ- Գրողների միության Կարգադարձ- Տեղյակ եմ, որ հասարակությունը բողոքում է այս փաստի առթիվ: Կարծում եմ, որ այդ բողոքի մեջ առողջ տրամաբանություն կա, որովհետեւ մեր ընթերցողները ցանկանում են տեսնել բարձր, ազնիվ գրականություն, որն այսօր մեզ չառ անհրաժեշտ է: Վիոլե Գրիգորյանի շարքը տպագրված «Գրական քերթում», եւ համարում եմ ցավալի, չառ ցավալի երեւոյթ, որը դառնալի չի բերում ոչ հեղինակին, ոչ էլ մեր գրականությանը: Դա ակնհայտորեն սայթախում է եւ գեղարվեստական, եւ գաղափարական առումով: Անշաղի ցավալի վրիդում, որը միայն մեր գրական ընտանիքում ցավ է առաջ բերել: Սակայն կարծում եմ, որ այս փաստն ուներ նաեւ իր նախադասությունը՝ եղել են Կայրե, որ նախադասուստեղ են այս անօրալի վրիդում: Այս ցավալի իրողության ողջ դասաստեղծությունը կրում է Հրանց Մաքետայանը, որն արհամարհելով գրողների կամքը, «Գրական քերթի» խմբագիր Շահակեց գրողների միության հետ կադ չունեցող մեկին: Մայիսին կկայանա գրողների միության համագումարը եւ, անճուգ, կանդրադառնանք այս հարցին նույնպես, որդեսգի հետադարձում նման վրիդում տեղի չունենա:

հետադարձում են անում: Նեմ, որ ես բանաստեղծությունների շարքը մերժել էի, խորհրդակցելով մեր խմբագրության գրական խորհրդի անդամների հետ, եկանք այն համոզման, որ համագումարից առաջ արձե՛ր հրատարակել, որդեսգի խոսակցությունը բացվի: Առհասարակ, մեր լողեղանում տեղեկեց կա շեռակի ծեղով զնալ բարբառագրության, գոեհիլաբանության, որը եզակի չէ եւ լուրջ յոթս է գրադվել, որդեսգի մեզանում նման երեւոյթներն ավելի չխորանան: Իսկ Վ. Գրիգորյանը լրբորեն յոթս է մատի իր չափածոյի, լեզվի, ոճի, խոսքի կուլուրայի մասին, դա ծիգս ճանադարի չէ:

րել Վիոլեյը՝ էլ ուրիշ տեղ չունե՛ր կրակելու: Եթե իսկապես նա կրակելու սովորույթ ունի, բող կրակի իր հոգու ներքնյանով, իր գրական վաստակի կրակն ուղղի ժամանակակից չարագործության, չարիքի, այն ամենի դեմ, որոնք խանգարում են մեր ժողովրդի անդորրը: Պատկերացրե՛ր առաջին ցավի եւ հոգեւոր մեջ տառադող մի ժողովուրդ, եւ մենք փորձում ենք այդ մարդկանց մասնագետ այստիսի աղբ: Ես այդպես եմ համարում այդ բանաստեղծությունները»:

ԱՐՏԱՇԵՆ ՑԱՎՐՅԱՆ- Բանաստեղծ- Նման փողոցային ժարգոնով գործ-հորինված մերկայացնել, որը բարոյական ոչ մի չափանիւժով հնարավոր չէ չափել եւ տպագրել, դա ոչ միայն դառնալի չի բերում քերթին, այլեւ մեր ամբողջ գրողների ընտանիքին... Դժբախտաբար, մի ամբողջ երիտասարդական շարժում է սկսվել մեզ մոտ, դա Արեւմտեւի հսակ դասվածք է կասարված՝ նրանց մակույթի շեմի ետնամուտի աղբանոցում Բուրբուր անող մարդիկ են, որոնք եւ ոչ մի կադ չունեն իսկական գրականության, մակույթի հետ: Ցավալի է, որ այստիսի վայ-գրվածները հովանավորվում են ղեկավար աշխատողների կողմից, եւ ես չեմ զարմանում, որ Հ. Մաքետայանը նրան մեր օրերի Չարենց է համարում, մինչդեռ Չարենցն այդ կամվաներ դարձապես խուլիգանական արար, որովհետեւ արվեստը սուրբ տաճար է, եւ կեղտոս հոգով, կեղտոս լեզվով չի կարելի մտնել այդ սուրբ տաճար:

ՈՒՆԱ ԴԵՄԻՐՅԱՆ- Տկն Ռիման ոչ մի կերպ չէր ցանկանում կարծիք հայտնել, Բանգի... Ի վերջո, իմ զամբիվ փորձերից հետո, համաձայնվեց, եւ ես էլ ներկայացնում եմ այն առանց կրճատման:

ԱՐՔԵՐ ՉՈՎՆԱՆՆԱՅԱՆ- արձակագիր- Ամեն մի բանաստեղծություն, լինի դա Կայրեյի թե՛ ուրբայակ, կամ մեկ կամ երկու տող, արտահայտման բոլոր ծեղուկով յոթի գա անշաղի իր ժողովրդի ցավերին, հոգեւորին, նրան գոեհիլոյի, որդեսգի նա շարունակվի ու նույնպես նա լինելույթանը: Իսկ եթե դա որեւէ մեկին չի հաջողվում, ապա ես կասեմ, որ այդպիսի անձնավորությունը, ոչ ավել, ոչ դա կա, ինչը յոթի վերջակե՛ն ղեմ իր լողեղանի կողին: Ես կարգադրել եմ Վ. Գրիգորյանի առաջին գրույթը, եթե այդպես արտահայտվել զուգե՛ր եւ մեծ համբավ ունենա՛ր եւ դառնար բանաստեղծ: Բայց եկե՛ր այդպես

Չեմ ուզում խոսել, քե՛ր բանաստեղծությունը որհանով է ընդունված եւ որհանով է համադասախոսանում լողեղանի դառնալով, դա իմ գործը չէ, այլ գրականագետների է լեզվաբանների, իսկ ես ուզում եմ նեղ, հասկապես այս դառնալ, երբ ընթանում է հոկտեմբեր 27-ի դասավարությունը, եւ երբ դեռ ցավը աննեւիկ է չի մեղմացել, նման արտահայտությունը «մի Նախի դառնում ես էլ, գուրվեմ սիրեն էն գանդոնի», բարոյական, երկական նունների խախտում է եւ անբույասելի, որը ոչ մի բացառության չի ենթարկվում եւ կրկնակի ցավ է դասճառում անկախ նրանից, քե՛ր ինչ բացառություն կան:

Որդես քերթի ընթերցող իմ կողմից ավելացնեմ, որ ինչպե՛ս կարելի է հանդուրժել նման աղբը «Գրական քերթում», չէ՞ որ այս մեկ դեմքն էլ կարող է բարեբաղաս հող ստեղծել, որ այս աղբի վսակը դառնա հողառաս գե: Կարծում եմ ժամանակը եկել է նրանց մտնելու ու ադակելու: Թող չփորձեն բարոյապես այլատել մեր ժողովրդի հոգեւոր աշխարհը: Այսօր գրական աշխարհի մարդկանց խնդիրն է իրենց հոգեւոր սխրանով, իրենց հոգեւոր վաստակով նույնպես, որ կյանքը լավանա, եւ չփչացնենք մեր հոգեւոր սնունդը: Եվ ոչ քե՛ր նմանվեն նախորդներին (որոնց տեղը միայն ճաղերից այն կողմն է, իր հետեւորների հետ մեկտեղ), այլ նմանվեն Մոնթեներին, եւ ասե՛ր, եթե մի նոր վսանգ տառան մեր հայրենիքին, ապա դաստաս եմ...

կությունը, այսինքն իմաստը: Նայում են անցնող-դարձող «խելոք» (խելոք, հը, հը, հը) կանանց, ու զսնում ամենագեղեցիկ կնոջը՝ դարձվոր չքե՛ր շրջագրեւս հազած բարակի-մարակի աղջկան, որը զարմացած է նայում աշխարհին: Այս է ամենագեղեցիկ կինը, եթե նա անգամ հետո մծծծողող, ծանր, հազվեցկա, երբեմն նաեւ անսիկին է դառնում... Այստես է... Հասկացողները փող չեն ունենում երբեք, որովհետեւ իրենց փողը թող: Նում են գրողների տան «փոսում» ու առանց փողի, ոտով տուն են հասնում... Իրենց տո՛ւնը... Հասկացողներն իրենք իրենց կոչում են Սիփան Շիրագ, Արտաբես Ղազարյան կամ Եղուարդ Հարությունյան, որովհետեւ իրենք բանաստեղծ են, երկուսը խոսքի, իսկ իրենց երրորդը երաժեշտության: Աշխարհի հազարավոր, սաս-

րունակ թափառել են տրուբադուրները: Իրենց երգերն անհաղորդ են մնում կույր ու խուլ մարդկանց, բայց դա ցավ չէ իրենց համար: Եվ եթե անգամ ցավ է, ապա ուրիշներն են ցավալու, հետո, երբ նրանցից երկուսն արդեն չկան, իսկ Արտաբես Ղազարյանը բարունակում է սանել փետուրը իր, Սիփանի, եղուկի համար ծեղված-սարված փետուրը, որ խաչ է: Ծանր է, բայց յոթս է սանել, որովհետեւ ի վերուստ իրավունք կա, ի վերուստ հրամայված է, որ խաչը յոթս է սարվի, բայց այնպես սարվի, որ ուրիշներին թվա, քե՛ր մեր ուսերին փետուր է միայն:

Կենդանուրվի՞ արդյո՞վ Վարդգես Պետրոսյանի հարթաբանդակը

Երեւանի թիվ 51 դպրոցում, որը կրում է անվանի գրող, հրատարակախոս Վարդգես Պետրոսյանի (1932-1994 թթ.) անունը, ծրագրվում է տեղադրել նրա հարթաբանդակը, որը դեռեւս նրա կենդանության օրոք, 1988 թ. գիտսից դաստասել էր Բանդակագործ Եղվարդ Շախիկյանը: Այդ աշխատանքը, որը ժամանակին արժանացել է նաեւ իր Պետրոսյանի հավանությանը, ՀՊԱԿ գրասենյակում «Վարդգես Պետրոսյան» հիմնադրամի առաջին տարեկան ժողովի մասնակիցներին, լրացրողներին ներկայացրեց հեղինակը:

կայն երեւի համար է դպրոցում տեղադրելը. երկու դեմքում էլ հաղթաբանվելի չառ բարոյություններ կան: Հավանում ամփոփվեցին հիմնադրամի մեկ տարվա աշխատանքները: Այդ արջանում «Վան Արյան» հրատարակչությունը լույս է ընծայել եւ հիմնադրամին նվիրել Վարդգես Պետրոսյանի «Ասորագրության դասիվը» գիրքը, վերոհիշյալ դպրոցից բացի գրողի անունով կոչվել է նա ծննդավայր Աւսարակի դպրոց-ուղեղը: Աւսարակում հրավիրվել է հիմնադրամի արագնա միտս՝ հայրենի եւ սփյուռեւհայ մսավորականների մասնակցությամբ: Հիմնադրամի անդամներն այցելել են տեղի գեղեղանասուն եւ ծաղիկներ դրել Վարդգես Պետրոսյանը: Աս-

ԱՄՆ-ում կիրասարակվի Նախիջեւանի խաչքարային արվեստը ներկայացնող նոր գիրք

Երեւան, 13 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՏԱՇԵՐՅԱՆ: ԱՄՆ-ի Կալիֆոռնիա նահանգում կիրասարակվի Արզում Այվազյանի «Նախիջեւան գյուղը» մեծածավալ, դասկերակարող գիրքը: Հեղինակի խոսքերով, աշխատությունը վերաբերում է Նախիջեւանի խաչքարային արվեստին ու դասկերակարողներին,

մասնավորապես Ջուլայի գերեզմանասան խաչքարերին: Գիրքը մանրամասն ներկայացնում է Նախիջեւանի լավագույն Բանդակները, կողողները իրենց արձանագրություններով ու ժամանակագրությամբ:

Մարզական

ՍԵՂԱՆԻ ԹԵՆԻՍ

Պավիթ Սարգսյանը եւ Յուլիա Անդրյանը՝ բացարձակ չեմպիոններ

Ճաղոնիայի Օսակա ֆաղափում կայանալիք աշխարհի առաջնությունից առաջ Երեւանի «Պինամո» մարզադահլիճում չորս օր շարունակ Հայաստանի չեմպիոնների ուսանողների համար ժայռաբեցին հանրապետության լավագույն վարժեցները:

Տղամարդկանց ժայռաբեցում Պավիթ Սարգսյանը դարձավ բացարձակ չեմպիոն: Պավիթը նախ «Պինամոյի» կազմում նվաճեց թիմային չեմպիոնի կոչումը, ապա անհատական մրցադասարանում ժայռաբեցում մասնակցեց Մուրադ Ասաբեյանին 3-0 հաշվով, շղանների զուգախաղում Մետրոդ Ղուկասյանի եւ խառը զուգախաղում Յուլիա Անդրյանի հետ միայն հաղթանակներ ստացավ եւ կրկին կանգնեց ժայռաբեցում մասնակցների վերին աստիճանին:

Իր մայր հայրենիքը «հանկարծ» վերհիշեց «իսպառնի» Յուլիա Անդրյանը նույնպես դարձավ բացարձակ չեմպիոնուհի: Անհատական հաղթանակը Լուսինե Հովհաննիսյանի նկատմամբ, զուգախաղերում Գոհար Աթայանի հետ Լուսինե Հովհաննիսյան-Լուսինե

Կանանց թիմային մրցադասարանի հաղթողները Լուսինե Հովհաննիսյանի հետ

Նազարյան զուգի դեմ եւ խառը զուգախաղերում Պավիթ Սարգսյանի հետ ցույց են տալիս մեր «լեգենդական» մարզուհու միջազգային բարձր մակարդակը:

Հակառակ այն դառը իրողության, որ հայկական սեղանի թենիսը ճգնաժամային իրավիճակում է, սակավին ամեն ինչ կորստի չի մասնակցել: Հույս ունենք, որ շուտով նվաճված մրցումները մեր սեղանի թենիսը կվերազենի իր լավ ավանդույթները:

ՀԱՄԻ ՄՈՍԿՎԱՅԵՆ

ՇՄՍՍՍ

ՖԻՂԵ-ի հերթական ցուցակները

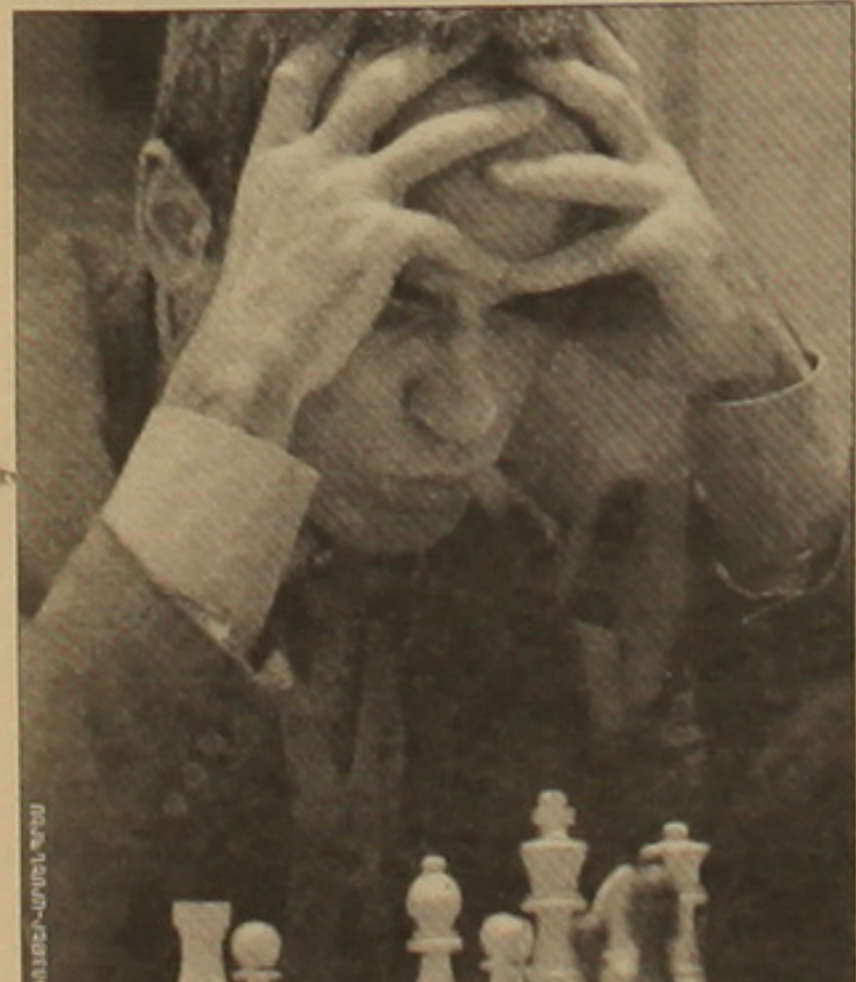
Շախմատի միջազգային ֆեդերացիան (ՖԻՂԵ) հրատարակել է հերթական անհատական վարկանիշները: Ցուցակը շարունակում է կրկին գլխավորել աշխարհի 13-րդ չեմպիոն Գարրի Կասպարովը: Ասկայն, ի սարբերություն նախորդ հունվարի 1-ի ցուցակի, նրա գործակիցը զգալիորեն դալան է: Բանն այն է, որ ՖԻՂԵ-ն բավականին ուշացումով հավաքել է «BGN. աշխարհի առաջնություն» մրցախաղի արդյունքները, որն անցկացվեց անցյալ տարվա աշունը: Հիշեցնենք, որ այդ մրցախաղում Կասպարովը ժայռաբեցում կրեց վաղիմի Կրամնիկից: Հենց վերջինս էլ ընթացում է երկրորդ տեղում. առաջին անգամ Կրամնիկի գործակիցն անցել է 2800-ի սահմանը: Վարկանիշային ցուցակի վերին հորիզոնականներում եական փոփոխություններ չկան. առաջատարները ժայռաբեցում են իրենց դիրքերը:

Ներկայացնենք ուժեղագույններին.	
1. Գարրի Կասպարով (Ռուսաստան)	2822
2. Վլադիմիր Կրամնիկ (Ռուսաստան)	2802
3. Վիսվանաթան Անանդ (Հնդկաստան)	2794
4. Մայլ Ադամս (Անգլիա)	2750
5. Ալեքսանդր Մորոզեվիչ (Ռուսաստան)	2749
6. Պետր Լեկո (Հունգարիա)	2739
7. Վասիլի Իվանչուկ (Ուկրաինա)	2731
8. Ալեքսեյ Շիրով (Իսպանիա)	2727
9. Բորիս Գելֆանդ (Իսրայել)	2712
10. Եվգենի Բարեև (Ռուսաստան)	2709
11. Վենելին Թոփալով (Բուլղարիա)	2707
12. Պյոտր Սվիդլեր (Ռուսաստան)	2695
13. Անաստի Կարով (Ռուսաստան)	2693
14. Ռուսամ Կասիմբանով (Ուզբեկստան)	2693
15. Իլյա Սմիրն (Իսրայել)	2691
16. Ալեքսանդր Խալիֆման (Ռուսաստան)	2690
17. Միխայիլ Գուրելիչ (Բելգիա)	2688
18. Ալեքսեյ Դեբե (Ռուսաստան)	2685
19. Վիկտոր Բուրգան (Սլովակիա)	2676
20. Կիրիլ Գեորգիև (Բուլղարիա)	2676
21. Հուրիթ Պուլգար (Հունգարիա)	2676
22. Նայջել Շոռ (Անգլիա)	2676

Հայ շախմատիստներից առավել բարձր վարկանիշ ունի Չեխիան ներկայացնող Սերգեյ Մովսիսյանը (2661, 29-րդ տեղ): Աշխարհի 100 ուժեղագույնների ցուցակում տեղեր են զբաղեցնում նաեւ Հայաստանի երեք ներկայացուցիչները: Եւեն Գրանց վարկանիշային միավորներն ու տեղերը Վլադիմիր Հակոբյան 2654, 36-րդ, Ռաֆայել Վահանյան 2641, 42-րդ, Սմբատ Լոյուսյան 2608, 76-79-րդ:

ՖԻՂԵ-ի հրատարակած ցուցակներում բարձր տեղեր են զբաղեցնում մեր ժայռաբեցում շախմատիստները: Իրենց հասակակիցների մեջ Լեւոն Արոնյանը 14-րդն է (վարկանիշը՝ 2528, Գաբրիել Սարգսյանը՝ 17-րդը, (2517):

Ուժեղագույն աղջիկների ցուցակում Լիլիթ Մկրտչյանը 15-րդն է (2339):

Լեւոն Արոնյանը հաջող խաղաց

Ինտերնետային մրցաշար

Իտալիայի Դոս Հեմանաս ֆաղափի շախմատային կազմակերպության եւ ինտերնետային շախմատային ակումբի համատեղ ջանքերով կազմակերպվեց ու անցկացվեց բավականին հետաքրքիր մրցաշար: Ինտերնետային մրցաշարում մասնակցեցին շուրջ 70 երկրների մի քանի հազար շախմատիստներ, որոնցից 48-ը գրոսմայստրներ էին, 85-ը՝ միջազգային վարժեցներ: Նրանց բնակում էր նաեւ Երեւանի գրոսմայստր Լեւոն Արոնյանը: Նախ անցկացվեցին 12 մրցաշարեր, որոնց արդյունքներով որոշվեցին եզրափակիչի 32 մասնակիցները: Իր մրցաշարում Արոնյանը փայլուն հանդես եկավ. նա 7 հնարավորից հանդես եկավ. նա 7 հնարավորից վասակեց 7 միավոր՝ առաջ անցնելով բացարձակ մրցակիցներից, որոնց բնակում էր նաեւ մի քանի գրոսմայստրներ:

Եզրափակիչում արդեն ժայռաբեցում էր «նոկաուտ» համակարգով ժայռաբեցում դուրս էր մտնում մրցակիցներից: Արոնյանն առաջին ցրացումում 2-0 հաշվով հաղթեց գրոսմայստր Ալեքսանդր Ֆինկելին (Իսրայել):

Երկրորդ ցրացումում գրոսմայստր Իվան Սոկոլովի (Հունգարիա) հետ մրցախաղի հիմնական երկու ժայռաբեցումներից հետո հաշիվը հավասար էր 1-1: Եվ միայն լրացուցիչ ժայռաբեցումում համառ ժայռաբեցում հետո Լեւոնը զիջեց ուժեղ մրցակիցին: «Ցիդա Դոս Հեմանաս» մրցաշարի հաղթող դարձավ գրոսմայստր Սերգեյ Շիրովը (Ռուսաստան): Նա առաջ անցավ այնտեղի ուժեղ շախմատիստներից, ինչպիսիք են Լեւ Պասխիսը, Ալեքսեյ Դեբե, Չուրաք Ազմայիֆաբազովիչը, Սերգեյ Վոլկովը...

ՖՈՒՏԲՈԼ

Առջեւում 1/4 եզրափակիչ փուլն է

Անցկացվեցին Հայաստանի գավառի խաղարկության 1/8 եզրափակիչի յոթաստիսան հանդիպումները:

Այս փուլում մի քանի զուգերում ուժերն անհավասար էին, եւ դա էր ժայռաբեցում, որ խաղերից մի քանիսում խոշոր հաշիվներ գրանցվեցին: «Արարատ» 6-0 հաշվով ժայռաբեցում մասնակցեց ՖԻՄԱ-ին (առաջին խաղում եւս նա հաղթել էր՝ 3-0): «Շիրակը» նույնպես երկրորդ անգամ խոշոր հաշիվով հաղթեց ԵՖԴ-ին, այս անգամ՝ 4-0 (առաջինում՝ 6-1): «Միկան», ի սարբերություն նախորդ հանդիպման, երբ միայն նվազագույն հաշվով (2-1) առավելության հասավ ՀՖԴ-ի նկատմամբ, այս անգամ սեփական խաղադաշտում հաղթեց 5-0 հաշվով:

Մյուս հինգ զուգերի խաղերում գրանցվեցին այսպիսի արդյունքներ՝ «Ղարաբաղ»-«Լեւոնազոր»՝ 3-2 (1-1), «Կիլիկիա»-«Լոռի»՝ 0-0 (4-0), «Չվարթնոց»-«Կոստայի»՝ 3-1 (3-0), «Փյունիկ»-«Պինամո-2000»՝ 4-2 (2-0), «Արախ-Իմոթեխ»-«Բանանց»՝ 2-1 (5-3). փակագծերում բեկված են առաջին հանդիպումների արդյունքները:

Այսօր, գավառի խաղարկության ֆուտբոլի եզրափակիչում կմրցեն «Արարատ»-«Ղարաբաղ», «Կիլիկիա»-«Շիրակ», «Միկա»-«Չվարթնոց», «Փյունիկ»-«Արախ-Իմոթեխ» զուգերը: Այս փուլի առաջին խաղերը կանցկացվեն ապրիլի 22-23-ին, յոթաստիսան խաղերը՝ հինգ օր անց:

ՆԱՐԴԻ

Մրցաշարերը հաջողությամբ են իրար

Հայաստանի նարդու ազգային ֆեդերացիայի ուսումնամեթոդական կենտրոնում «Կարծ» խաղածեղի հետաքրքիր մրցումներ անցկացվեցին: Դրանք բաղկացած էին ութ մրցաշարերից, որոնցից յուրաքանչյուրում մասնակիցները, ըստ գրաված տեղերի, համադասարան միավորներ էին ստանում: Նարդիստների գրաված վերջնական տեղերը որոշվում էին բոլոր փուլերում վասակած միավորների գումարով:

Հիանալի հանդես եկավ մեր համառոտության փորձառու նարդիստներից մեկը՝ Էմիլիանովի Չուրաք Մանուկյանը: Մասնակցելով յոթ մրցաշարերի համառոտության գավառակիրը հինգ անգամ մնավ եզրափակիչ, որտեղ երեք անգամ հաղթող դարձավ: Ի վերջո վասակելով 47 միավոր՝ Մանուկյանը վասակորեն գրավեց առաջին տեղը: Հաջորդ տեղերում են երեւանցիներ Ավեսիս Ռոստոյանը (38 միավոր), Արթուր Մուրադյանը (30), Սիրաժ Ղարաբաղյանը (28), Սուրեն Կարաբորոյանը (25), Անդրանիկ Հարությունյանը (24):

Այժմ ՀՆԱՅ-ը նախատեսվել է անցկացնում է «Կարծ» խաղածեղի նոր մրցումներ: Դրանք կօգտեն լավագույն ծեղով նախադասարանային սարվա կարեւորագույն ստուգանքներին՝ աշխարհի եւ եվրոպայի առաջնություններին, միջազգային մրցաշարերին: Նոր մրցումները բաղկացած կլինեն ութ մրցաշարերից եւ եզրափակիչ փուլից: Առաջին մրցաշարը կանցկացվի այսօր եւ վաղը, մյուսները՝ հաջորդ շաբաթ-կիրակի օրերին, այդպիսով՝ եզրափակիչ փուլը կանցկացվի հունիսի 9-10-ին: Ութ մրցաշարերից առավելագույն չորսում խաղացած մասնակիցները եզրափակիչում հանդես գալիս որոշակի առավելություններ են ստանում: Ասենք, որ մրցումներում խաղալու հնարավորություն ունեն բոլոր ցանկացողները: Այնպես որ՝ Հայաստանի նարդու ազգային ֆեդերացիան հիմնավոր խաղի բոլոր սիրահարներին հրավիրում է ուսումնամեթոդական կենտրոն (Վարդանանց փակուղի 4, Կիմոյի ճան հարեւանուրյանը)՝ մասնակցելու մրցումներին:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Այժմ կորուզվեն «Չուրսի մրցաշարի» մասնակիցները

Եվրոպական երկրների ակումբային ամենահեղինակավոր մրցումներում Սուպերլիգայում անցկացվեցին 1/8 եզրափակիչի հանդիպումները, որոնցում երկու հաղթանակ ստացած թիմերը մասնակցեցին փուլի եզրափակիչի առաջին խաղերի արդյունքները: «Պանասինաիկոս» (Հունաստան)- ԿՈՎԱ (Սլովենիա) 2-0 (82-65, 86-79), «Ալբա» (Գերմանիա)-«Իրակլիս» (Հունաստան) 2-1 (67-78, 88-77, 86-75), «Էֆես Պիլզեն» (Թուրքիա)-«Լիսուվոս Ռիսաս» (Լիսվա) 2-1 (89-78, 69-73, 86-67), «Կրոպիա» (Իտալիա)-«Էլան Բեռն» (Ֆրանսիա) 2-0 (79-78, 85-83), «Մաֆթա» (Թ. Ա., Իսրայել)-«Շլենսկ» (Լեհաստան) 2-0 (81-75, 85-62), «Սկավո-լին» (Իտալիա)-«Ուլկեր» (Թուրքիա) 2-1 (81-91, 96-83, 88-85), ԲԿՄԱ (Ռուսաստան)-«Տեխնոլոս» (Բելգիա) 2-0 (94-76, 77-70), ԱՍՎԵԼ (Ֆրանսիա)-«Պարիզյան» (Հարավսլավիա) 2-1 (73-80, 94-76, 73-62):

Քառորդ եզրափակիչ փուլում կմրցեն «Պանասինաիկոս»-«Ալբա», «Էֆես Պիլզեն»-«Կրոպիա», Մաֆթա-«Սկավոլին»-«ԲԿՄԱ-ԱՍՎԵԼ» զուգերը: Այստեղ հաջողության հասած թիմերն այնուհետեւ «Չուրսի մրցաշարում» կբարունակեն ժայռաբեցում ժայռաբեցում մրցակի համար:

Թաճիկը վարում է ՈՒՇՄԻՎ ԿՐԱՅՆԵՆԵ

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱՆ ՀԱՇՎԵՇԻՒ
տո 1 հունվարի 2001 թ.

«Վաստուպան» ԱԿ 28524704

Առեսուր եւ խաղային ավտոմատներ
կոոպերատիվ

286 080 01418
02520745
հեռախոս 53-95-80

Ի. Երևան, Մառտոսի 20

Այսին	Տող	Տարեկան	Տարեկան
2. Ոչ նյութական ակտիվներ			
Ոչ նյութական ակտիվներ - մնացորդային արժեք	060	516	300
- արժեք (04)	061	600	600
- ամորտիզացիա (05)	070	84	300
Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով	130	516	300
3. Ոչ ընթացիկ այլ ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ այլ ակտիվներ	130	516	300
Ի. Արդյունաբերական դրամական դրամներ			
Փոխարժեք եւ արձագանք առարկաներ - մնացորդային արժեք	160	5	5
- արժեք (12, 15, 16)	260	5	5
Ընդամենը 1-ին ենթաբաժնով	420	5	5
2. Կարճաժամկետ դեբիտորական դրամներ			
Հաճախորդների հաճախարարներ անձանց հետ (71)	340		1345
Հաճախորդների հետ (76)	350		
Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով	390		1345
4. Դրամական միջոցներ			
Դրամարկ (50)	410	995	54
Դրամներ 4-րդ ենթաբաժնով	470	995	54
Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով	480	1000	108
Ընդամենը 1-ին ենթաբաժնով	490	1516	1731
II. Արդյունաբերական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ (85)	500	1000	1000
Մասնատիրերի կապիտալ (86)	530		101
Հավելյալ արժեք (80)	550		883
Հավելյալ արժեք արժեքի օգտագործում (81)	560		(205)
Նախորդ արժեք (80)	580	(678)	(678)
Ընդամենը I բաժնով	620	322	1101
III. Կարճաժամկետ դրամական դրամներ			
2. Կարճաժամկետ կրեդիտորական դրամներ			
Հավելյալներ բյուջեի հետ (68)	820	831	600
Հավելյալներ սոցիալական ապահովագրության եւ աղյուսակային գծով (69)	830		15
Հավելյալներ անձնակազմի հետ եկամուտների վճարման գծով (70)	840	60	15
Հավելյալներ սարքեր կրեդիտորների հետ (76)	870	303	
Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով	910	1194	630
3. Կարճաժամկետ այլ դրամներ			
Ընդամենը 3-րդ ենթաբաժնով	950		
Ընդամենը III բաժնով	960	1194	630
Ընդամենը	970	1516	1731

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
1 հունվարի 2001 թ.

Անվանումը	Տող	Հավելյալ	Նախորդ արժեք
Արձագանք, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից զուտ հասույթ	010	16 221	4 400
Իրացված արձագանքի, աշխատանքների, ծառայությունների արձագանքի ինձարժեք	020	(4 991)	(4 324)
Արձագանքի իրացումից զուտ հասույթ	040		1 294
Իրացված աղյուսակների արժեք	050		(1 294)
Իրացված աղյուսակների բաժին ընկնող առեսուրային հավելյալներ	070		153
Համախառն հասույթ (վնաս)	080	11 230	229
Կործանված ծախսեր	090		(917)
Արձագանքի, աղյուսակների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ (վնաս)	110	11 230	(688)
Գործառնական այլ եկամուտներ	120		1 656
Գործառնական այլ ծախսեր	130	(10 347)	(110)
Գործառնական գործունեության արդյունք՝ հասույթ (վնաս)	140	883	858
Սովորական (ֆինանսաճանաչական) գործունեության արդյունք՝ հասույթ (վնաս)	170	883	858
Հավելյալ ժամանակագրության հասույթ (վնաս)	190	883	858
Նախորդ արժեք (վնաս)	200	(678)	(1 536)
Չուս հասույթ (վնաս)	220	205	(678)

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ՈՐՈՇ ԵՐԿՐԱՍԵՐԻ ԶԱՐԺ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
1 հունվարի 2001 թ.

Անվանումը	Տող	Հավելյալ	Նախորդ արժեք
Կանոնադրական կապիտալ	010	1 000	1 000
Կանոնադրական կապիտալի մնացորդ հավելյալ	090	1 000	1 000
2. Դրամական կապիտալ			
Դրամական կապիտալի մնացորդ	100		
Հավելյալ արժեք արժեքից հատկապես դրամական կապիտալ	110	101	
Դրամական կապիտալի մնացորդ հավելյալ ժամանակագրության վերջում	190	101	

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՍԵՐԻ ԸՆԹԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
1 հունվարի 2001 թ.

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Գումար	Որակական ցուցանիշի հավելյալ
Իրավական միջոցների շարժման մնացորդ	010	995	995
Արձագանքի աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	16 221	16 221
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտք	080	16 221	16 221
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելք			
Կասկած առաջացրած աշխատանքների մասնագրված ծառայությունների դիմաց	110	4 535	4 535
Տրված կանխավճարներ	120	1 345	1 345
Վճարումներ բյուջե	160	11 178	11 178
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելք	190	17 058	17 058
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսք	190	(837)	(837)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելք			
Շահաբաժինների վճարման նյութական	420	104	104
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ելք	450	104	104

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱՆ ՀԱՇՎԵՇԻՒ
տո 1 հունվարի 2001 թ.

«ՏԵԽՆՈԼՈԳԻ» ՍՊԸ
Շահումով խաղերի կազմակերպում
ՍՊԸ

26411004850
00058787
Երևան, Բարձրյանի 6 հեռախոս 27-03-23

Այսին	Տող	Տարեկան	Տարեկան
2. Ոչ նյութական ակտիվներ			
Ոչ նյութական ակտիվներ - մնացորդային արժեք	060	34	250
- արժեք (04)	061	34	640
- ամորտիզացիա (05)	070	34	250
Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով	130	34	250
5. Ոչ ընթացիկ այլ ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ այլ ակտիվներ	130	34	250
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
1. Արդյունաբերական դրամներ			
Փոխարժեք եւ արձագանք առարկաներ (31)	190	5	
Ընդամենը 1-ին ենթաբաժնով	260	5	
2. Կարճաժամկետ դեբիտորական դրամներ			
Հավելյալներ հաճախարարներ անձանց հետ (71)	340	995	21
Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով	390	995	21
4. Դրամական միջոցներ			
Դրամարկ (50)	410	899	50
Դրամներ 4-րդ ենթաբաժնով (51)	420	899	50
Ընդամենը 4-րդ ենթաբաժնով	470	949	100
Ընդամենը II բաժնով	480	1000	100
Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով	490	1034	1220
Ընդամենը	490	1034	1220
III. Արդյունաբերական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ (85)	500	1000	1000
Մասնատիրերի կապիտալ (86)	600		20
Հավելյալ արժեք արժեքի օգտագործում զուտ հասույթ (վնաս) (80)	620	1020	1020
Նախորդ արժեք (80)	620		
Ընդամենը I բաժնով	620	1020	1020
IV. Կարճաժամկետ դրամական դրամներ			
2. Կարճաժամկետ կրեդիտորական դրամներ			

Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսք	Տող	Տարեկան	Տարեկան
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսք	460	(104)	(104)
Ընդամենը զուտ դրամական հոսք գործառնական, ինվեստիցիոն եւ ֆինանսական գործունեությունից	470	(941)	(941)
Իրավական միջոցների մնացորդ հավելյալ ժամանակագրության վերջում օրվա դրությամբ	620	54	54

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
1 հունվարի 2001 թ.

I. Հավաքական հավելյալ կից ծանոթագրություններ
3. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Տարեկան մնացորդ	Մուտքագրվել է	Ելքագրվել է	Տարեկան մնացորդ
Արձագանք (իջեցնողներ)					
- մնացորդային արժեք	170	516	(216)	0	300
- արժեք	171	600	600	600	600
- ամորտիզացիա	172	84	816	600	300
Ընդամենը					
- մնացորդային արժեք	210	516	(216)	0	300
- արժեք	211	600	600	600	600
- ամորտիզացիա	212	84	816	600	300

4. Ֆինանսական ներդրումներ
4.1. Երկարաժամկետ ֆինանսական ներդրումներ

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Տարեկան մնացորդ	Մուտքագրվել է	Օտարվել է (մարվել է)	Տարեկան մնացորդ
Բաժնեմասեր (վախյր)	230	1000			1000
Ընդամենը	280	1000			1000

5. Արդյունաբերական դրամներ

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Տարեկան մնացորդ	Մուտքագրվել է	Ելքագրվել է	Տարեկան մնացորդ
Փոխարժեք եւ արձագանք առարկաներ - մնացորդային արժեք	360	5			5

6. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Տարեկան մնացորդ	Երբեքային	Երբեքային	Տարեկան մնացորդ
Հավելյալներ մասնակարարների եւ կապալառուների հետ					
- կարճաժամկետ	440		3643		
Հավելյալներ սարքեր դեբիտորների եւ կրեդիտորների հետ					
- կարճաժամկետ	480	303	2190	1860	27
Հավելյալներ հավելյալ անձանց հետ					
- կարճաժամկետ	500	1885	540	1345	
Այլ դեբիտորական եւ կրեդիտորական հավելյալներ					
- կարճաժամկետ	520	891	10 833	10 572	630
Ընդամենը	540	1194	18 551	16 615	1372
Կարճաժամկետ	540	1194	18 551	16 615	1372

9. Հավելյալներ բյուջեի հետ

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Տարեկան մնացորդ	Հավելյալ է	Մարվել է	Տարեկան մնացորդ
Ավելացված արժեքի հարկ	680	14			14
Շահութահարկ	700	63			63
Եկամտահարկ	710	9			9
Հաստատված վճարներ	740	745	10 200	10 345	600
Պեսական սուրճ	760		600	600	
Մյլ հարկեր, սուրճ եւ դրամադր վճարներ	770		147	147	
Ընդամենը	800	831	10 947	11 178	600

10. Հավելյալներ աշխատատեղի, սոցիալական ապահովագրության եւ ապահովության գծով

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Տարեկան մնացորդ	Հավելյալ է	Մարվել է	Տարեկան մնացորդ
Աշխատատեղի գծով	810	60	15	60	15
Սոցիալական ապահովագրության գծով	820		15		15
Ընդամենը	840	60	30	60	30

13. Չուս ակտիվների հավելյալ

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հավելյալ	Հավելյալ է	Հավելյալ է
Մեկնական կապիտալ	1030	620	322	1101
Չուս ակտիվներ	1050		322	1101
Գալիքի ժամանակագրության եկամուտներ	1040	920		

II. Ֆինանսական արդյունքների մասին հավելյալը կից ծանոթագրություններ

1. Իրացված արձագանքի, աշխատանքների, ծառայությունների արձագանքի ինձարժեք

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Գումար
Ուղղակի նյութական ծախսումներ	1080	4 145
Ուղղակի աշխատանքային ծախսումներ	1090	15
Մտուցակների արձագանքային ծախսումներ	1100	831

2. Գործառնական այլ գործունեության արդյունք

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հավելյալ	Նախորդ արժեք
Հիմնական միջոցների վարձակալությունից (բացի երկարաժամկետ վարձակալությունից) եկամուտներ	1170		144
Ստացված ստացված ակտիվներ, դրամական դրամների զեղչումից եւ ներուժից եկամուտներ	1190		15 12
Ընդամենը գործառնական այլ գործունեությունից եկամուտներ	1250		1656

Չեւ N 1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԿԱՆ ՀԱՇՎԵՐԻՒՄ

ար 1 հունվարի 2001 թ.

Կազմակերպության անվանումը «Նար-Նարին» ՍՊԸ ըստ ԿԿԴԻ 37485452 ըստ ՏԳԸԴԻ 92492 ՍՊԸ 286.11003971 02553398 հազ. դրամ հեռախոս 54-53-64

Չեւ N 3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ՈՐՈՇ ԸՆԴՀԱՆՈՒՄԻ ԸՆԴՈՒՄ ԿԱՆՈՆԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ

Table with columns: Անվանումը, Կանոնադրական, Կապիտալ, Հավելեցու, Նախորդ, հաշիվային, հաշիվներ

Չեւ N 4

ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՒՅԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Սյո բվում, դրամարկ, բանկային, հաշիվներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, գումար, դրամ, արհարծույթ, արհարծույթ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Հավելեցու, ժամանակ, ժամանակ, ժամանակ

Չեւ N 5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՏ ԸՆԿՆՈՒՄԻ ԿՈՏ

1. Հավաքածուի հաշիվները կից ծանոթագրություններ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, մնացորդ, Տարեկան, մնացորդ

2. Կապիտալ ներդրումներ եւ սեղակայման ենթակա սարքավորումներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, մնացորդ, Տարեկան, մնացորդ

3. Ոչ նյութական ակտիվներ

Table with columns: Արժեքներ (իլիցեզիաներ), մնացորդային, արժեք, արժեք, արժեք, արժեք

Չեւ N 5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՏ ԸՆԿՆՈՒՄԻ ԿՈՏ

3. Ոչ նյութական ակտիվներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, մնացորդ, Տարեկան, մնացորդ

4. Տրամադրված ակտիվներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, մնացորդ, Տարեկան, մնացորդ

5. Արդյունաբերական դրամադրված ակտիվներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, մնացորդ, Տարեկան, մնացորդ

6. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

7. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

Չեւ N 6

4. Ֆինանսական ներդրումներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

5. Արդյունաբերական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

6. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

7. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

8. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

9. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

10. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

11. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

12. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

13. Զուտ ակտիվների հավաք

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Հավելեցու, ժամանակ, ժամանակ, ժամանակ

14. Ֆինանսական արդյունների մասին հավելյալ տեղեկություններ

1. Իրացված արտադրանքի, աշխատանքի, ծախսարկունների արտադրական իննամարտեր

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Գումար, Գումար

2. Գործառնական այլ գործունեությունից ծախսեր

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Տարեկան, մնացորդ

3. Հավաքված ակտիվների հետ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Տարեկան, մնացորդ

4. Կապիտալ ներդրումներ եւ սեղակայման ենթակա սարքավորումներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Տարեկան, մնացորդ

5. Ոչ նյութական ակտիվներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Տարեկան, մնացորդ

6. Դեբիտորական եւ կրեդիտորական դրամներ

Table with columns: Ցուցանիշի անվանումը, Տող, Տարեկան, մնացորդ, Երբեք, կրեդիտ, Տարեկան, մնացորդ

ՀԱՅԿԱՊԱՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՎԵՐԻ

տա 1 հունվարի 2001 թ.

Չե՛ս N 1

Կազմակերպության անվանումը գործունեության հիմնական սեռակը Կառնուներով խաղերի կազմակերպում

«Իզդիթի օգախ» ՍՊԸ

26411002777 00023409

հեռախոս 27 89 50

Այլիսիլ սող արտելից արտելից

I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ

1. Ելույթական ակտիվներ

Ֆինանսական միջոցներ - մնացորդային արժեք 010 8121

- արժեքի (01) 011 8473

- մնացորդային (02) 012 352

Ընդամենը I-ին ենթաբաժնով 050 8121

II. Ընթացիկ ակտիվներ

Ընդամենը I-ին ենթաբաժնով 260

2. Կարճաժամկետ դեբիտորական դրամներ 270

Հաճախորդներ գնորդների և մասնաձեռնարկների հետ (62) 280

Հաճախորդներ բյուջեի հետ (68) 310 30

Հաճախորդներ հաճախորդների հետ (71) 340 2337

Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով 390 2367

4. Դրամական միջոցներ

Դրամային (50) 410 63

Ընդամենը 4-րդ ենթաբաժնով 470 63

Ընդամենը II ենթաբաժնով 480 2430

Հաճախորդներ 490 10551

Պասիվ

1. Սեփական կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալ (85) 500 8473

Հավելյալ արժեքի արժեք (80) 550 x 850

Հավելյալ արժեքի օգտագործումը (81) 560 x 801

Հավելյալ արժեքի օգտագործումը գույքի արժեքի (88) 590 x 752

Ընդամենը I բաժնով 620 9274

III. Կարճաժամկետ դեբիտորական դրամներ

2. Կարճաժամկետ կրեդիտորական դրամներ

Հաճախորդներ բյուջեի հետ (68) 820 954

Հաճախորդներ սոցիալական ապահովագրության և ապահովագրության գծով (69) 830 97

Հաճախորդներ անձնակազմի հետ կապիտալի հետ (70) 840 184

Կարճաժամկետ այլ կրեդիտորական դրամներ 900 42

Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով 910 1277

Հաճախորդներ 970 10551

Table with 2 columns: Description and Value. Rows include Կանոնադրական գործունեության արդյունքը, Սովորական (ֆինանսասնտեսական) գործունեության արդյունքը, Հավելյալ արժեքի արժեքի օգտագործումը, Կապիտալի արժեքի օգտագործումը, Կապիտալի արժեքի օգտագործումը, Զուտ արժեքի արժեքի օգտագործումը

Չե՛ս N 3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԿԱՆ ՈՐՈՇ ԿՐԻՏԱԿԱՆ ԵՐԿՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՎԵՐԻ

Տարի 2000 թ.

Կանոնադրական կապիտալ

Ցուցանիշի անվանումը սող Հավելյալ արժեքի արժեքի օգտագործումը Կապիտալի արժեքի օգտագործումը

Կանոնադրական կապիտալի արժեքի օգտագործումը 010 8473

Սահմանափակումների հայտարարած մեթոդները 020

Սահմանափակումների հայտարարած, բայց չիմաստագործված մեթոդները 030

Սեփական մեթոդների մասում 040

Չբաժնեկապիտալի հավելյալ կանոնադրական կապիտալի արժեքի օգտագործումը 050

Այլիսիլ օգտագործված չբաժնեկապիտալի արժեքի օգտագործումը 060

Կանոնադրական կապիտալի այլ արժեքի օգտագործումը 070

Կանոնադրական կապիտալի այլ արժեքի օգտագործումը 080

Կանոնադրական կապիտալի մնացորդի հավելյալ արժեքի օգտագործումը 090 8473

Կանոնադրական կապիտալի մնացորդի արժեքի օգտագործումը 090 8473

4. Չբաժնեկապիտալ

Հավելյալ արժեքի արժեքի օգտագործումը 330 801

Հավելյալ արժեքի արժեքի օգտագործումը 340 752

Սահմանափակումների (եկամուսների) հավելյալ արժեքի օգտագործումը 350

Չբաժնեկապիտալի կապիտալի իրափոխան համար օգտագործված միջոցներ 360

Չբաժնեկապիտալի հավելյալ արժեքի օգտագործումը 370

Չբաժնեկապիտալի այլ արժեքի օգտագործումը 380

Չբաժնեկապիտալի այլ արժեքի օգտագործումը 390

Չբաժնեկապիտալի մնացորդի հավելյալ արժեքի օգտագործումը 400 752

Չե՛ս N 4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԿՐԵՏԻՆԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՎԵՐԻ

Տարի 2000 թ.

Ցուցանիշի անվանումը սող Գումար դրամ

Դրամական միջոցների արժեքի օգտագործումը 010

Արտադրանքի ապահովումների ծառայությունների իրացումից 020 6201 6201

Արտադրանքի իրացումից 030

Ընթացիկ այլ ակտիվների իրացումից 040

Մնացորդային կապիտալի օգտագործումը 050

Կարճաժամկետ ֆինանսական մեթոդների ղեկավարող հավելյալ արժեքի օգտագործումը 060

Գործառնական այլ գործունեությունից 070

Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մասեր 080 6201 6201

Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների էլեմենտներ

Չե՛ս բերված արտադրական դրամների ղեկավարող 090

Արտադրանքի ծնունդից հետո ղեկավարող 100

Կասաբի ապահովագրության մասում 110 744 744

Ծառայությունների ղեկավարող 120

Տեխնիկական ապահովագրության և սեփական կապիտալի արժեքի օգտագործումը 130 299 299

Սոցիալական ապահովագրության և ապահովագրության նպաստից 140 138 138

Սոցիալական ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 150 2337 2337

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՎԵՐԻ

2000 թ.

Ցուցանիշի անվանումը սող Հավելյալ արժեքի արժեքի օգտագործումը Կապիտալի արժեքի օգտագործումը

Արտադրանքի ապահովումների ծառայությունների իրացումից գույքի արժեքի օգտագործումը 010 5201

Իրացված արտադրանքի ապահովումների ծառայությունների արտադրական ինժեներներ 020 5351

Լոնդոնի ֆինանսական ծառայությունների և փաստացի արտադրական ինժեներների ծառայություններ 030 850

Արտադրանքի իրացումից գույքի արժեքի օգտագործումը 040

Իրացված արտադրանքի արժեքի օգտագործումը 050

Իրացված արտադրանքի արժեքի օգտագործումը 060

Համախառն արժեքի օգտագործումը (վճար) 080 850

Արտադրանքի ապահովումների ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Արտադրանքի ապահովագրության և սոցիալական ապահովագրության 110 850

Ընդամենը I-ին բաժնով 620 1895 1836

II. Ընթացիկ ակտիվներ

2. Կարճաժամկետ կրեդիտորական դրամներ

Հաճախորդներ մասնաձեռնարկների հետ 790 86 86

Հաճախորդներ բյուջեի հետ (68) 820 801 884

Հաճախորդներ սոցիալական ապահովագրության և ապահովագրության գծով (69) 830 155 132

Հաճախորդներ անձնակազմի հետ կապիտալի հետ (70) 840 461 217

Հաճախորդներ հավելյալ արժեքի օգտագործումը (71) 850 2525

Հաճախորդներ արտադրանքի արժեքի օգտագործումը (75) 860 238 238

Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով 910 1741 4082

3. Կարճաժամկետ այլ ակտիվներ

Ընդամենը III բաժնով 960 1741 4082

Հաճախորդներ 970 3636 5918

Չե՛ս N 2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՎԵՐԻ

Տարի 2000 թ.

Ցուցանիշի անվանումը սող Հավելյալ արժեքի արժեքի օգտագործումը Կապիտալի արժեքի օգտագործումը

Արտադրանքի ապահովումների ծառայությունների իրացումից գույքի արժեքի օգտագործումը 010 11075 7544 7256 6544

Իրացված արտադրանքի ապահովումների ծ

